ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် (၁၄)ကြိမ်မြောက်ပုံမှန်အစည်းအဝေး

(၁၅)ရက်မြောက်နေ့မှတ်တမ်း

၁၃၈၁ ခုနှစ်၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော် ၂ ရက် (၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၃ ရက်) [သောကြာနေ့]

အချိန်၊ ၁၀:၀၀။

နေပြည်တော်ရှိ အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးခန်းမတွင် ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသား လွှတ်တော် (၁၄)ကြိမ်မြောက်ပုံမှန်အစည်းအဝေး (၁၅)ရက်မြောက်နေ့ အစီအစဉ်ကို ၁၀:၀၀ နာရီ အချိန်၌ စတင်ကျင်းပပါသည်။

> [အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် မန်းဝင်းခိုင်သန်း က ဆောင်ရွက်ပြီး၊ အခမ်းအနားမှူး အဖြစ် ဦးလွင်ဦး၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် အမျိုးသားလွှတ်တော်ရုံးက ဆောင်ရွက်ပါသည်။]

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ နေရာယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၀။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ယခုအချိန်က စတင်ပြီး ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် (၁၄)ကြိမ်မြောက် ပုံမှန်အစည်းအဝေးရဲ့ (၁၅)ရက်မြောက်နေ့ အစီအစဉ် စတင်ပါတော့မယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ ကြွရောက်လာပါပြီခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၀:၀၁။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အားလုံး မင်္ဂလာပါ။

[အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ သည် ဥက္ကဋ္ဌ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် စင်မြင့်ပေါ်သို့ ကြွရောက်နေရာယူပါသည်။]

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံးထိုင်နိုင်ကြပါပြီခင်ဗျား။

အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေး အထမြောက်ကြောင်းနှင့် စတင်ကျင်းပကြောင်း ကြေညာခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ဒီကနေ့ ကျင်းပတဲ့ ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် (၁၄)ကြိမ်မြောက်ပုံမှန်အစည်းအဝေး (၁၅)ရက်မြောက်နေ့မှာ လွှတ်တော်အခွင့်အရေးကော်မတီရဲ့ တင်ပြချက်အရ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေစုစုပေါင်း (၂၂၃)ဦးရှိပြီး ဒီကနေ့ အစည်းအဝေးကို (၁၇၇)ဦး တက်ရောက် ပါတယ်။

အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိတဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ စုစုပေါင်းရဲ့ (၇၉.၃၇)ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး တက်ရောက်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေဟာ အစည်းအဝေး အထမြောက်ရန် လိုအပ်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ သုံးပုံတစ်ပုံထက် ကျော်လွန်တဲ့အတွက် ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ အမျိုးသား လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂ နဲ့ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂ နဲ့ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၂၄ နဲ့ ၂၈ တို့အရ အစည်းအဝေး အထမြောက်ကြောင်းနဲ့ အစည်းအဝေး စတင်ကျင်းပကြောင်း ကြေညာ ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အစည်းအဝေး အစီအစဉ် ဖြန့်ဝေထားကြောင်း တင်ပြခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၃။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ အမျိုးသား လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၄ အရ ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် (၁၄)ကြိမ်မြောက်ပုံမှန် အစည်းအဝေးရဲ့ (၁၅)ရက်မြောက်နေ့ အစီအစဉ်ကို အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထံ ကြိုတင်ဖြန့်ဝေထားပြီးဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ အစီအစဉ်တိုင်း ကျင်းပပါမယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ခွင့်ပန်ကြားခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၃။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၄) ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၄၁၊ နည်းဥပဒေခွဲ (က)အရ ခွင့်ပန်ကြားလိုတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ဟာ မိမိကိုယ်တိုင်သော်လည်းကောင်း၊ မိမိအတွက် အခြားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကသော်လည်းကောင်း ခွင့်ပန်ကြားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီကနေ့ အစည်းအဝေး မတက်ရောက်နိုင်တဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ရှိလျှင် ခွင့်ပန်ကြားဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အချိန်၊ ၁၀:၀၄။

ဦးမြမင်းဆွေ၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၉)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ယနေ့ ကျင်းပပြုလုပ်တဲ့ ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသား လွှတ်တော် (၁၄)ကြိမ်မြောက်ပုံမှန်အစည်းအဝေး (၁၅)ရက်မြောက်နေ့ ၁၃–၁၂–၂၀၁၉ ရက်နေ့တွင် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်နိုင်ခြင်းမရှိသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကိုယ်စား မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၉)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်၊ အမျိုးသား လွှတ်တော်၊ လွှတ်တော်အခွင့်အရေးကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သူ ကျွန်တော် ဦးမြမင်းဆွေ က ခွင့်ပန်ကြား သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ယနေ့ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်နိုင်ခြင်းမရှိသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် များမှာ ဦးအောင်ကြည်ညွန့်၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၄)၊ ကျန်းမာရေး။ မန်းထွန်းကြိုင်၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)၊ သင်ယူမှုအခွင့်အလမ်း မြင့်မားရေးဆိုင်ရာ ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးပွဲတက်ရောက်ရန်။ ဦးထိန်ဝင်း၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၄)၊ ၎င်းအတိုင်း။ ဦးမောင်မောင်ဆွေ၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၉)၊ စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဦးစီး ဌာနတွင် အစည်းအဝေးတက်ရောက်ရန်။ ဦးစိုးသိန်း၊ ကယားပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၉)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဒေါ်နွယ်နွယ်အောင်၊ မွန်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂)၊ ကွင်းဆင်း လေ့လာရေးခရီးစဉ်။ ဦးနိုင်သီဟ၊ မွန်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)၊ ၎င်းအတိုင်း။ ဦးစောစိန်ထွန်း၊ ကယားပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၄)၊ ၎င်းအတိုင်း။ ဦးယောနာ၊ ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၅)၊ ၎င်းအတိုင်း။ ဦးစိုင်းစံအောင်၊ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂)၊ ၎င်းအတိုင်း။ ဗိုလ်မှူးချုပ်ကျော်ကျော်စိုး၊ တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ်၊ ၎င်းအတိုင်း။ ဦးဝင်းအောင်၊ စစ်ကိုင်း မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)၊ တိုင်းမြေစစ်အစည်းအဝေး။ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂)၊ ကျန်းမာရေး။ ဦးအောင်ဝင်း၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးကင်းရှိန်၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၉)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးရေးရယ်ရှုမောင်၊ ကယားပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂)၊ ကျန်းမာရေး။ ဦးစောဘီစံသိန်းမြင့်၊ ကရင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၉)၊ ကျန်းမာရေး။ ဒေါ်အိအိပြုံး၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)၊ သင်ယူမှုအခွင့်အလမ်း မြင့်မားရေး ဆိုင်ရာ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲ တက်ရောက်ရန်။ ဦးပြူးလွင်၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁၂)၊ အစိုးရ၏ အာမခံချက်များ၊ ကတိများနှင့် တာဝန်ခံချက်များ စိစစ်ရေးကော်မတီ၏ လုပ်ငန်း တာဝန်များ ဆောင်ရွက်ရန်။ ဦးညီညီထွေး(ခ)ဦးကိုကိုလေး၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၁၁)၊ ကျန်းမာရေး။ ဦးဥက္ကာမင်း၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)၊ ကိုယ်တိုင်

ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ဦးစခင်ဇော်လင်း၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂)၊ ကိုယ်တိုင် ဆောင်ရွက်ရန်တို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ယခင်က ခွင့်ပန်ကြားသဖြင့် လွှတ်တော်က ခွင့်ပြုထားသူ(၂၄)ဦးနှင့် ယနေ့ ခွင့်ပန်ကြားသူ (၂၂)ဦးဖြစ်ပြီး စုစုပေါင်း ခွင့်ပန်ကြားသူ (၄၆)ဦးဖြစ်ပါတယ်။ ခွင့်မဲ့ပျက်ကွက်သူ မရှိပါကြောင်းနှင့် ယနေ့ ခွင့်ပန်ကြားသူ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကို လွှတ်တော်က ခွင့်အဖြစ် သတ်မှတ်ခွင့်ပြုပေးနိုင်ပါရန် အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် လွှတ်တော်သို့ လေးစားစွာ ဖြင့် တင်ပြအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၀:ဝ၆။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ယခု ခွင့်ပန်ကြားချက်များကို ခွင့်ပြုဖို့ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလား ခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောတူတဲ့အတွက် ခွင့်ပန်ကြားချက်များကို လွှတ်တော်က ခွင့်ပြုကြောင်း ကြေညာ ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေးတက်ရောက်မှုအခြေအနေကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၆။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ဒီကနေ့ ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် (၁၄)ကြိမ်မြောက်ပုံမှန်အစည်းအဝေး (၁၅)ရက်မြောက်နေ့ကို တက်ရောက် ခွင့်ရှိတဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးရေမှာ (၂၂၃)ဦး၊ ယခင်က ခွင့်ပန်ကြားသဖြင့် ခွင့်ပြုထားသူ(၂၄)ဦး၊ ယနေ့ ခွင့်ပန်ကြားသဖြင့် ခွင့်ပြုထားသူ (၂၂)ဦးဖြစ်၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်က စုစုပေါင်းခွင့်ပြုထားသူ (၄၆)ဦးဖြစ်ပြီး ခွင့်မဲ့ ပျက်ကွက်သူ မရှိပါ။

၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၄၁၊ နည်းဥပဒေခွဲ (ဂ)အရ ယခု လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေးတက်ရောက်မှု အခြေအနေတင်ပြချက်ကို လွှတ်တော်ရဲ့ အတည်ပြုချက် ရယူပါမယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေးတက်ရောက်မှု အခြေအနေ တင်ပြချက်ကို လွှတ်တော်က အတည်ပြုပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က အတည်ပြုပါသည်။]

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ လွှတ်တော်က အတည်ပြုတဲ့အတွက် အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေးတက်ရောက်မှု အခြေအနေတင်ပြချက်ကို အမျိုးသားလွှတ်တော်က အတည်ပြု မှတ်တမ်းတင်ကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ကြယ်ပွင့်ပြထားသည့် မေးခွန်းများကို သက်ဆိုင်ရာ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက မေးမြန်းခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းဝင်များက ဖြေကြားခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၇။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၅) ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ လွှတ်တော်သို့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ မေးမြန်းထားတဲ့ ကြယ်ပွင့်ပြထားတဲ့ မေးခွန်းတွေကို မေးမြန်းခြင်းနှင့် ဖြေကြားခြင်း အစီအစဉ် ဆောင်ရွက်မှာဖြစ်ပါတယ်။

နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ် ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရာတွင် မင်းတပ်မြို့နယ် နှင့် မတူပီမြို့နယ်အပိုင်းကိုလည်း အထူးကြပ်မတ် ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မေးခွန်း

အချိန်၊ ၁၀:ဝ၈။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ယခု ချင်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၀)မှ ဦးလားလ်မင်းထန် မေးမြန်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၀၈။

ဦးလားလ်မင်းထန်၊ ချင်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၀)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းဝင်များ၊ အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် လေ့လာသူဧည့်သည်တော်များ အားလုံး မင်္ဂလာပါ။ ကျွန်တော် ကတော့ ချင်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၀)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးလားလ်မင်းထန် ဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ် ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင် ရာတွင် မင်းတပ်မြို့နယ်နှင့် မတူပီမြို့နယ်များကိုလည်း အထူးကြပ်မတ် ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ မေးခွန်းကို မေးမြန်းသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ Power Point ဖြင့် တင်ပြခွင့်ပြုရန် တောင်းခံအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ်သည် ချင်းပြည်နယ် တောင်ပိုင်း၊ ကန်ပက်လက်မြို့နယ်၊ မင်းတပ်မြို့နယ်နှင့် မတူပီမြို့နယ်အတွင်းတွင် တည်ရှိပြီး စုစုပေါင်း ဧရိယာ(၁၇၆၃၀၀)ဧကရှိပါတယ်။ မြို့နယ်အလိုက်ဧရိယာများမှာ ကန်ပက်လက်မြို့နယ်တွင် (၂၉၅၃၀)ဧက၊ မင်းတပ်မြို့နယ်တွင် (၁၃၃၉၇၀)ဧကနှင့် မတူပီမြို့နယ်တွင် (၁၂၈၀၀)ဧက အသီးသီး ရှိပါတယ်။

နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ်ဧရိယာသည် အပင်အမျိုးမျိုး၊ ငှက်အမျိုးမျိုးနှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန် အမျိုးမျိုးကြွယ်ဝသောကြောင့် ဤအမျိုးသားဥယျာဉ်သည် အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများမှ အမွေအနှစ် အဖြစ် သတ်မှတ်ထားသောနေရာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဤသဘာဝဥယျာဉ်ထဲရှိ သစ်ခွပင်အမျိုးမျိုးနှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် တဖြည်းဖြည်း လျော့နည်းလာသည်ကို တွေ့ရပါတယ်။

ထို့ကြောင့် သစ်ခွပန်းအမျိုးမျိုးနှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ မပြုန်းတီးရလေအောင် အချိန်မီ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ပေးရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါတယ်။ ယခုအခါ ခြောက်ပုံတစ်ပုံခန့်သာရှိသော ကန်ပက်လက်မြို့နယ်ရှိ ခေါ်နူးစုမ်(ခ)ဝိတိုရိယတောင် အနီးတစ်ဝိုက် (၂၉၅၃၀)ဧကကိုသာ ထိန်းသိမ်း ကာကွယ်ထားနိုင်သည်ကို တွေ့ရပါတယ်။ မင်းတပ်မြို့နယ်နှင့် မတူပီမြို့နယ်ရှိ (၁၄၆၇၇၀)ဧကကို နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ်ဧရိယာထဲတွင် ပါဝင်သော်လည်း ထိန်းသိမ်းကာကွယ် စောင့်ရှောက် ခြင်း အလွန်အားနည်းနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။

နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ်အပိုင်းဖြစ်သည့် မင်းတပ်မြို့နယ်ရှိ မောပ်တောင်၊ မတူပီ မြို့နယ်ရှိ အဆင့်ခုနှစ်ဆင့်ပါသော ဘုံတလာရေတံခွန်နှင့် လုံတိန်းတောင်(လည်မျိုကြိုးဝိုင်း)တို့သည် ချင်းပြည်နယ်၏ အထင်ကရနေရာများဖြစ်ပါတယ်။ ယခုအခါ စီးပွားရေးနှင့် လူဦးရေများ တိုးတက်လာ သည်နှင့်အမျှ စိန်ခေါ်မှုများ၊ ခြိမ်းခြောက်မှုများစွာ တွေ့ကြုံလျက်ရှိပြီး တရားမဝင် သစ်ခိုးထုတ်ခြင်း၊ တောမီးရှို့ခြင်း၊ သဘာဝနယ်မြေများအတွင်း ကျူးကျော်နေထိုင်ခြင်း၊ သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်း၊ ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားခြင်း၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို ထောင်ချောက်ဆင်ခြင်း၊ ကျော့ကွင်းထောင်ခြင်းနှင့် တူမီးသေနတ်ဖြင့် ပစ်ခတ်ဖမ်းဆီးလျက်ရှိနေသည်ကို တွေ့ရှိရမှာဖြစ် ပါတယ်။

နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးသည် ကန်ပက်လက်မြို့နယ်တွင်သာ ထားရှိသောကြောင့် အမျိုးသားဥယျာဉ် ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရာတွင် လက်လှမ်း မီခြင်း လုံးဝမရှိတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အမျိုးသားဥယျာဉ်ဧရိယာ အကျယ်ဆုံးဖြစ်သည့် မင်းတပ် မြို့နယ်နှင့် မတူပီမြို့နယ်တွင်လည်း အမျိုးသားဥယျာဉ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးများ သီးသန့်ထားပေးရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါတယ်။ သို့မှသာ နိုင်နင်းစွာ ထိန်းသိမ်းနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မတူပီမြို့နယ်၌ အမျိုးသား ဥယျာဉ်တွင် ပါဝင်သည့် လည်မျိုကြိုးဝိုင်းသည် အမျိုးသားဥယျာဉ် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးမှ မိုင်ပေါင်း (၁၁၈)မိုင် ကွာဝေးပြီးတော့မှ ထိန်းသိမ်းမှုအပိုင်းမှာ လုံးဝအားနည်းနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။

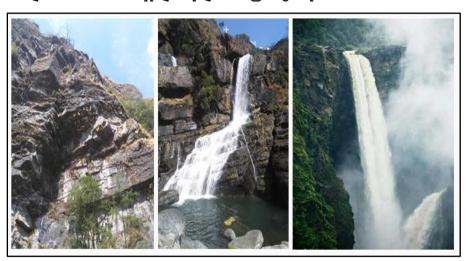
Power Point နောက်ဆုံးအပိုင်းကို ပြပေးပါ။ ဒီအပိုင်းလိုက် ကြည့်မယ်ဆိုရင် အနီရောင်နဲ့ ပြထားတဲ့နေရာက ခေါ်နူးစုမ်(ခ)ဝိတိုရိယတောင် ပတ်ဝန်းကျင် ကန်ပက်လက်မြို့နယ်က ဖြစ်ပါတယ်။ နောက် ဟိုဘက်အပေါ် ဘက်ဆုံးက မတူပီမြို့နယ်ဖြစ်ပါတယ်။ အလယ်က မင်းတပ်မြို့နယ်အပိုင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ

လုပ်ဆောင်ရာတွင် မင်းတပ်မြို့နယ်နှင့် မတူပီမြို့နယ်အပိုင်းကိုလည်း အထူးကြပ်မတ် ဆောင်ရွက် ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ သိရှိလိုပါသဖြင့် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနသို့ လေးစားစွာ မေးမြန်းရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

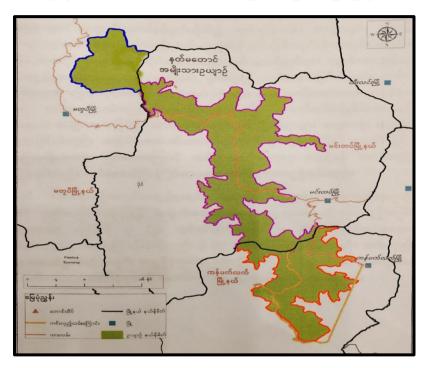
နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ်တွင် ရှားပါးတိရစ္ဆာန်များနှင့် ပန်းများ တဖြည်းဖြည်းရှားပါးလာခြင်းပြပုံ (ee)

နတ်မတောင်(ခေါ် နူးစုမ်) အမျိုးသားဥယျာဉ်တွင်ပါဂင်သော မတူပီမြို့နယ်၊ လည်မျိုကြီးပိုင်းရှိ ဘုံတလာရေတံခွန်အထက်ပိုင်းရှိ လုံတိန်းတောင်နှင့် ဆီးပီနယ်မြေသည် ယခင်က ရှားပါး တိရတ္ထန်များဖြစ်သည့် ဆင်၊ ကြံ့၊ ကျား၊ သမင်၊ ဆတ်၊ ပက်ပံ၊ တောဆိတ်၊ တောင်ဆိတ်၊ ဒရယ်၊ ဂျီများနှင့် ခေါင်းပြာပမ်းဘဲ များကျက်စားသော နယ်မြေဖြစ်သော်လည်း (၁၉၉၀ခုနှစ်) နောက်ပိုင်းတွင် ကျား၊ ဆတ်၊ ပက်ပံ၊ တောဆိတ်၊ တောင်ဆိတ်နှင့် ဂျီများ သာတွေရှိရပါတော့သည်။ သစ်ခွပန်းမျိုးစုံဖြစ်သည့် နီလုံး၊ နီစိမ်း၊ ပုစွန် စသည့်အဖိုးတန် သစ်ခွမျိုးစုံများသည်လည်း တရားမပင် ခူးယူကြသောကြောင့် တဖြည်းဖြည်းရှားပါးလာပြီ

နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ်တွင် ပါဝင်သော (လည်မျိုကြိုးဝိုင်း)ရှိ ဘုံတလာရေတံခွန်နှင့် ကျောက်ဆောင် ပေါ်ရှိ ပျားအုံများ၏ မြင်ကွင်းပုံ (ee–၁)

အချိန်၊ ၁၀:၁၁။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ မေးခွန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး သယံဇာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီးက ဖြေကြားပေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဖြေကြားချက်

အချိန်၊ ၁၀:၁၁။

ဒေါက်တာရဲမြင့်ဆွေ (ဒုတိယဝန်ကြီး၊ သယံဧာတနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး ဝန်ကြီးဌာန)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများ မင်္ဂလာပါလို့ နှုတ်ခွန်းဆက်သအပ်ပါတယ်။ ချင်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၁၀)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးလားလ်မင်းထန် ရဲ့ မေးခွန်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ကျွန်တော် ဒုတိယဝန်ကြီး ဒေါက်တာရဲမြင့်ဆွေ က ဖြေကြားသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ Power Point အသုံးပြုခွင့်ပေးပါရန် တင်ပြအပ်ပါတယ်။ နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ်ဟာ ၁၉၃၆ ခုနှစ်မှာ သစ်တော နည်းဥပဒေ ၁၉ အရ ရေ၊ မြေ၊ တော၊ တောင်ကို ထိန်းသိမ်းဖို့ မိုယ်းကြိုးဝိုင်းအဖြစ် သတ်မှတ်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်မှာ တောင်ပေါ် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲတွေ ရေရှည်တည်တံ့ဖို့နဲ့ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ဖို့၊ ရေဝေရေလဲဒေသတွေ အချိန်မီ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ဖို့နှင့် သဘာဝအခြေခံ ခရီးသွားလုပ်ငန်းနှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးတိုးတက်လာစေဖို့၊ နိုင်ငံခြားဝင်ငွေရရှိ လာစေဖို့ စတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်တွေနဲ့ နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ်အဖြစ် ဖွဲ့စည်းသတ်မှတ်ခဲ့ပါတယ်။ ထူးခြားတဲ့ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲတွေနဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးတမ်းတွေ ရှိတဲ့အတွက် ၂၀၁၂ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလမှာ အာဆီယံအမွေအနှစ်စာရင်းဝင်ဥယျာဉ်အဖြစ် သတ်မှတ်ခံခဲ့ရပါတယ်။ ဂေဟစနစ် တွေ စုံလင်ပြီးတော့မှ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲတွေ ပေါ်ကြွယ်လာတဲ့အတွက်လည်း နတ်မတောင် အမျိုးသား ဥယျာဉ်ကို မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ကမ္ဘာ့သဘာဝအမွေအနှစ်နေရာ လျာထားစာရင်းမှာ ထည့်သွင်းခဲ့ပါတယ်။

အမျိုးသားဥယျာဉ်ဟာ ချင်းပြည်နယ်၊ မင်းတပ်ခရိုင်၊ မင်းတပ်မြို့နယ်၊ ကန်ပက်လက် မြို့နယ်နှင့် မတူပီမြို့နယ်တို့အတွင်းကျရောက်ပြီး အကျယ်အဝန်းအားဖြင့် ဧရိယာ(၁၇၆၂၀၂)ဧက၊ စတုရန်းမိုင်အားဖြင့် (၂၇၅.၃၂)စတုရန်းမိုင်ရှိပါတယ်။ နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ်အတွင်းမှာ တောင်ပေါ် အမြဲစိမ်းတော၊ ထင်းရှူးတောနှင့် တောင်ပေါ်မြက်ခင်းတော စတဲ့ တောအမျိုးအစား (၃)မျိုးကို အဓိကအားဖြင့်တွေ့ရှိရပါတယ်။ Power Point မှာ တင်ပြထားတဲ့အတိုင်း သစ်မျိုးစေ့ပေါင်း (၁၀၀၀)ကျော်၊ ဆေးဖက်ဝင်အပင် (၇၁)မျိုးနှင့် သစ်ခွပေါင်း(၁၆၈)မျိုးကို မှတ်တမ်းတင်ထားပြီးဖြစ် ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် နို့တိုက်သတ္တဝါ (၃၅)မျိုး Power Point မှာ တင်ပြပါအတိုင်း ရှားပါးငှက် မျိုးစိတ်များနှင့် နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ် ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသမှာသာ တွေ့ရတဲ့ ဒေသရင်း ငှက်မျိုးစိတ်ဖြစ်တဲ့ မျက်ခုံးဖြူငှက်ပြာခြောက် အပါအဝင် ငှက် (၃၄၅)မျိုး၊ ကုန်းနေရေနေ ဒေသရင်း မျိုးစိတ်ဖြစ်တဲ့ ချင်းတောင်ပုတ်သင် အပါအဝင် တွားသွားသတ္တဝါ (၁၀၅)မျိုး၊ လိပ်ပြာ (၇၇)မျိုးနှင့် အခွံမာပိုးကောင် (၃၅)မျိုးတို့ကို မှတ်တမ်းတင် တွေ့ရှိရပါတယ်။ နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ် အတွင်း ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲစာရင်း ကောက်ယူဖို့ သုတေသနလုပ်ငန်းနှင့် ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းတွေ ဆောင်ရွက်ဖို့အတွက် အရာထမ်း (၁)ဦး၊ အမှုထမ်း (၃၄)ဦးနှင့် ဝန်ထမ်းအင်အား ဖွဲ့စည်းပုံထားရှိပြီး တော့မှ လက်ရှိအနေအထားမှာတော့ အမြဲတမ်းဝန်ထမ်း (၂၁)ဦး၊ နေ့စားဝန်ထမ်း (၅)ဦးနှင့် ပုတ်ပြတ်နေ့စား(၁)ဦး၊ စုစုပေါင်းအင်အား(၂၇)ဦးတို့နဲ့ Power Point မှာ တင်ပြပါနေရာများမှာ ခွဲဝေတာဝန်ချထားပြီးတော့မှ ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းတွေကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

လက်ရှိဝန်ထမ်းအင်အားနှင့် SMART နည်းပညာအသုံးပြုပြီး ကင်းလှည့်ထိန်းသိမ်း ကာကွယ်ခြင်း၊ ဖီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲစာရင်းကောက်ယူခြင်း၊ နယ်နိမိတ်ဘုတ်တိုင်များ စိုက်ထူခြင်း၊ ဒေသခံ များကို အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အသိပညာပေးပြခန်းသို့ လာရောက်လေ့လာ သူများကို ရှင်းလင်းပြောကြားခြင်းနှင့် တရားမဝင် ဝင်ရောက်အခြေချနေထိုင်မှုများ မရှိစေရေးအတွက် ကွင်းဆင်းစစ်ဆေးခြင်း၊ သဘာဝအခြေခံခရီးသွားလုပ်ငန်း အထောက်အကူပြုစေရေးအတွက် အသိ ပညာပေးဆိုင်းဘုတ်များ၊ သတိပေးဆိုင်းဘုတ်များ စိုက်ထူခြင်းစတဲ့ လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဂျပန်နိုင်ငံ၊ ကိုရီးယားနိုင်ငံတို့နှင့် ပူးပေါင်းပြီး ဇီဝ မျိုးစုံ/မျိုးကွဲများ လေ့လာဖော်ထုတ် မှတ်တမ်းတင်ခြင်းတို့ကိုလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။

နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ်အတွင်း ဖြတ်သန်းဖောက်လုပ်ထားတဲ့ မင်းတပ်-မတူပီ ကားလမ်းပေါ်ရှိ (၁၆)မိုင်ကင်းစခန်းမှ ဝန်ထမ်းတွေဟာ မင်းတပ်မြို့နယ်နှင့် မတူပီမြို့နယ်များအတွင်း ကင်းလှည့် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်းကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ၂၀၁၉–၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၈–၂၀၂၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်အထိ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မယ့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များ အတွက် နေရင်းဒေသ ပြန်လည်တည်ထောင်ခြင်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှာ မင်းတပ်မြို့နယ်နှင့် မတူပီ မြို့နယ်များအတွင်း ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများကို ပိုမိုဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ ကင်းစခန်း ထပ်မံဆောက်လုပ်

နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ် ထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေများဟာ ကန်ပက်လက်မြို့နယ်၊ မင်းတပ်မြို့နယ်၊ မတူပီမြို့နယ်များအတွင်း တည်ရှိနေပြီး နယ်မြေဧရိယာ ကျယ်ပြန့်တဲ့အပြင် ဆက်သွယ်သွားလာရန် ခက်ခဲသည့် မတူပီမြို့နယ်အတွင်း ဝန်ထမ်းအင်အား လုံလောက်မှုမရှိတဲ့ အတွက် ဝန်ထမ်းတွေ တိုးမြှင့်ခန့်ထားဖို့ လိုအပ်လျက်ရှိပါတယ်။ အဆိုပြုတင်ပြထားတဲ့ ဝန်ထမ်း အင်အား ဖွဲ့စည်းပုံ ခွင့်ပြုချက်ရရှိပြီး ဝန်ထမ်းများ ခန့်ထားပြီးပါက မင်းတပ်မြို့နယ်နှင့် မတူပီ မြို့နယ်အပိုင်းတို့မှာ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများ၊ သုတေသနလုပ်ငန်းများနှင့် ဒေသခံများ ကို အသိပညာပေးခြင်းလုပ်ငန်းများကို ပိုမိုဆောင်ရွက်သွားနိုင်မည်ဖြစ်ပါကြောင်း ရှင်းလင်းဖြေကြား အပ်ပါတယ်။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၁၇။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ မေးခွန်းလာရောက် ဖြေကြားပေးတဲ့ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းဝင်များ မိမိအစီအစဉ် ပြီးဆုံးလျှင် ပြန်လည်ထွက်ခွာနိုင်ပါတယ်။

ဆက်လက်ပြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လေးဦး မေးမြန်းတဲ့ မေးခွန်းများဟာ ကျန်းမာရေး နှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး တစ်ဦးတည်းက ဖြေကြားမည့် မေးခွန်းများ ဖြစ်ပါတယ်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက သက်ဆိုင်ရာ မေးခွန်းတွေကို တစ်ဆက်တည်း မေးမြန်းပြီးမှ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက တစ်ခုချင်း ဖြေကြားပေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနသို့ ဝင်ရောက်၍ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်း ဆရာဝန်များအဖြစ် တာဝန် ထမ်းဆောင်လိုသော ဆရာဝန်များအား အလုပ်ခန့်ခြင်း(appointment) ဦးစွာပေးပြီးမှ ဗဟိုဝန်ထမ်း တက္ကသိုလ်တွင် တက်ရောက်စေရန် စီစဉ်ပေးနိုင်ခြင်း ရှိ/မရှိ သိရှိလိုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မေးခွန်း အချိန်၊ ၁၀:၁၇။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ပထမဦးစွာ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ ဒေါက်တာ ဦးကြွယ်ကြွယ် မေးမြန်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၁၇။

ဒေါက်တာဦးကြွယ်ကြွယ်၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)။ ။ လေးစား အပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ အားလုံးပဲ မင်္ဂလာပါခင်ဗျား။ ကျွန်တော် ကတော့ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ ဒေါက်တာဦးကြွယ်ကြွယ် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် မေးမြန်းလိုတဲ့ မေးခွန်းကတော့ နိုင်ငံတော်အစိုးရ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီး ဌာနသို့ ဝင်ရောက်၍ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဆရာဝန်အဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်လိုသော ဆရာဝန်များအား အလုပ်ခန့်ခြင်း(appointment) ဦးစွာပေးပြီးမှ ဗဟိုဝန်ထမ်းတက္ကသိုလ်တွင် တက်ရောက်စေရေး စီစဉ်ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ သိရှိလိုခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

အလုပ်ဝင်ချင်လာစေရန် ဆွဲဆောင်မှုကောင်းကောင်း၊ မက်လုံးကောင်းကောင်းများ ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မက်လုံးများမှာ လုပ်ခလစာခံစားခွင့်၊ နေထိုင်စရာအိမ်၊ သွားလာစရာယာဉ်နှင့် လုပ်ငန်းခွင် အခြေအနေတို့ ပါဝင်ပါတယ်။ ယခုအခါ ဆရာဝန်သစ်လွင်များသည် ရေးဖြေ၊ နှုတ်ဖြေများ အောင်မြင်ပြီး ရွေးချယ်ခံထားရသော်လည်း(Appointment) အလုပ်ခန့်ထားခြင်း မပြုသေးဘဲ ဗဟို ဝန်ထမ်းတက္ကသိုလ် (အရာထမ်းလောင်းအခြေခံအထူးသင်တန်း) (၂)လကို တက်ရောက်ရပါတယ်။ သင်တန်းကာလအတွင်း လုပ်ခလစာ မရသေးဘဲ အချိန်၊ ငွေနှင့် လူ၏ စိတ်ပိုင်း၊ ရုပ်ပိုင်းတို့ကို နိုင်ငံတော် ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနသို့ ပေးအပ်ထားရပြီဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီသင်တန်း ကလည်း ဝန်ထမ်းလုပ်ရန်အတွက် တက်ရောက်ခြင်းဖြစ်လို့ တာဝန်ထမ်းဆောင်ခြင်း (On Duty) အဖြစ်သာ သတ်မှတ်သင့်ပါတယ်။ ဝန်ထမ်းတက္ကသိုလ် တက်ပြီးမှ အလုပ်ခန့်ထားခြင်းနှင့် Posting ပေးခြင်း ဝန်ထမ်းလုပ်ကိုင်လိုသောဆရာဝန်သစ်လွင်များအတွက် နှစ်သက်လက်ခံဖွယ်ရာ မဟုတ်ပါဘူး။ မနှစ်မြို့ဖွယ် ဖြစ်နေပါတယ်။

ဤလုပ်နည်းလုပ်ဟန်သည် အလုပ်ရှင် အစိုးရ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနက ဝန်ထမ်းဆရာဝန်သစ်လွင်ကို ဖိနှိပ်တဲ့အပြုအမူနဲ့ တူနေပါတယ်။ အလုပ်ခန့်ထားရမည့်သူအပေါ် အမြတ်ထုတ်တဲ့ နည်းလမ်းတစ်ခုကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါတယ်။ ယခင်ခေတ်ကာလကတော့ အဲဒီလို ကျင့်သုံးခဲ့တာမျိုးတွေ ရှိခဲ့ပါတယ်။ အခုခေတ်ကာလက ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ဖြစ်ပါတယ်။ အရည်အချင်းရှိတဲ့ ပညာရှင်၊ ပညာတတ်တွေက လုပ်ခလစာပိုမိုရရှိတဲ့ နိုင်ငံရပ်ခြားတွေကို ရှာဖွေ ပြောင်းရွှေ့ လုပ်ကိုင်အသက်မွေးကြမှာ သဘာဝဖြစ်ပါတယ်။ မိမိနိုင်ငံမှာ အရည်အချင်းရှိတဲ့၊ ပရော်ဖက်ရှင်နယ် ဆန်တဲ့ နိုင်ငံကို ချစ်မြတ်နိုးတဲ့ ပညာရှင်တွေ ပညာတတ်တွေ မဆုံးရှုံးဖို့ဆိုလို့ရှိရင် နိုင်ငံတော်ရဲ့ လုပ်ငန်းခွင်များဟာ နည်းအမျိုးမျိုးနဲ့ ဆွဲဆောင်မှု မက်လုံးရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ထိုက်သင့်တဲ့ငွေကြေး၊ လုပ်ခလစာနှင့် နေအိမ်၊ မော်တော်ယာဉ်၊ ခံစားခွင့်တွေ အပြည့်အဝ ထိုက်တန်သလောက်ပေးဖို့ရာ ခက်ခဲနေမှာဖြစ်ပေမယ့် ဝန်ထမ်းဝင်လုပ်ဖို့ရည်ရွယ်တဲ့ ဆရာဝန်သစ်လွင် များအား ပိုမိုနွေးထွေးတဲ့ အခြေအနေများနဲ့ ကြိုဆိုခြင်းအားဖြင့် ဌာနရဲ့ ဝန်ထမ်းလိုအပ်ချက် ဆရာဝန်လိုအပ်ချက်ကို လျင်မြန်စွာ ဖြည့်တင်းနိုင်မယ်လို့ ယူဆပါတယ်။ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ် ပါတီ အစိုးရလက်ထက်ကတောင်မှ ဆရာဝန်များကိုအလုပ်ခန့်ပေး Appoinment ပေး၊ လုပ်ခလစာ ပေးပြီးမှ ဗဟိုဝန်ထမ်းတက္ကသိုလ်သို့ တက်ရောက်စေခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့ ဆွဲဆောင်မှု

ရှိတဲ့ အလုပ်အကိုင်ဖြစ်လာစေရန် မျှတ၍ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်တဲ့ လုပ်နည်းလုပ်ဟန် ဖြစ်စေရန် အတွက် အထက်ပါမေးခွန်းကို မေးမြန်းရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ခင်ဗျား။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ မိုက် မိုက်ပေးပါ။

ဗိုလ်မှူးဇော်ဝင်းဦး (တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ်)။ ။ အတင်းအဓမ္မဖိအားပေး စေခိုင်းခြင်း ဆိုတဲ့ စကားရပ်ကတော့ နည်းဥပဒေ ၃၉(ဍ)နဲ့ မကိုက်ညီပါသဖြင့် မှတ်တမ်းက ပယ်ဖျက်ပေးဖို့ တင်ပြအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဘယ်လို မကိုက်ညီတာလဲ။ ခင်ဗျား။

ဗိုလ်မှူးဇော်ဝင်းဦး (တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ်)။ ။ ဒါက ယခင်ခေတ်ကာလ ဆိုတာကလည်း ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေနဲ့ ပဲ ဒါဆောင်ရွက်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။ ဝန်ထမ်းတွေကို မင်းတော့ သွား၊ မသွားရင်တော့ သေဒဏ်ပေးမယ်၊ ဘာညာဆိုတဲ့ ပုံစံမျိုးတော့မရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေနဲ့ လုပ်ခဲ့တဲ့အကြောင်းတရားကို ဒါ အဓမ္မစေခိုင်း၊ ဖိနှိပ်၊ ဖိအားပေးစေခိုင်းတယ် ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပေါက်ရောက်တဲ့ စကားမျိုးတော့ မသုံးသင့်ဘူးလို့ ထင်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ နောက်မှ ကျွန်တော် ပြန်စိစစ်ပြီးတော့မှ ဖြုတ်သင့်ရင် ဖြုတ်ပေးမယ်။

ဗိုလ်မှူးဇော်ဝင်းဦး (တပ်မတော်သားကိုယ်စားလှယ်)။ ။ ဟုတ်ကဲ့။

ကျေးလက်လယ်ယာမြေ လုပ်ငန်းခွင်တွင် ကြုံတွေ့ရလေ့ရှိသော မြွေဆိုး အကိုက်ခံရမှုကြောင့် အသက်ဆုံးရှုံးနိုင်မှုကို ကာကွယ်နိုင်သည့် မြွေဆိပ်ဖြေဆေးကို အချိန်စောနိုင်သမျှ စောစောထိုးနှံ ကုသမှုရရှိနိုင်ရေးအတွက် စီမံထားရှိမှုကို သိရှိလိုခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မေးခွန်း

အချိန်၊ ၁၀:၂၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ ဦးဝင်းမြင့် မေးမြန်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၂၂။

ဦးဝင်းမြင့်၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီး၊ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌကြီး၊ ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများ၊ လာရောက်လေ့လာကြတဲ့ ဧည့်သည်တော် များအားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေကြောင်း မေတ္တာပို့သရင်း လေးစားစွာ နှုတ်ခွန်းဆက်သဂါရဝပြုအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်က မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)ရဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးဝင်းမြင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ကျန်းမာရေး ဆိုင်ရာ မေးခွန်းကိုမေးမြန်းမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါတဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်း ကျေးလက်လယ်ယာမြေ လုပ်ငန်းခွင်နဲ့ မြွေဆိုးပေါများတဲ့ ကျေးလက်ဒေသနေပြည်သူများ မြွေဆိုးအကိုက်ခံရတဲ့အခါ မြွေဆိပ် ဖြေဆေးကိုစောနိုင်သမျှ စောစောထိုးနှံပြီး အဆင့်ဆင့်သော ဆေးရုံများကို ပို့ဆောင်ကုသခြင်းဖြင့် အသက်ရှင်သန်မှု များစွာရရှိခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီလိုအစွမ်းထက်တဲ့ မြွေဆိပ်ဖြေဆေးကို ကျေးလက် ဒေသတွေ၊ အထူးသဖြင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲတဲ့ ကျေးလက်တွေမှာ ပိုးထိလူနာများ အတွက် မြွေဆိပ်ဖြေဆေးအချိန်မီထိုးနှံမှုဟာ အလွန်အရေးကြီးတဲ့ အသက်ကယ်လုပ်ငန်း တစ်ရပ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျေးလက်လယ်ယာမြေလုပ်ငန်းခွင်နဲ့ ကျေးလက်တွေမှာ ကြုံတွေ့ရလေ့ ရှိတဲ့ မြွေဆိုးအကိုက်ခံရမှုကြောင့် အသက်ဆုံးရှုံးရမှုကို ထိရောက်စွာကာကွယ်နိုင်တဲ့ မြွေဆိပ် ဖြေဆေးကို အချိန်စောနိုင်သမျှစောစော ထိုးနှံမှုခံယူရေးအတွက် စီမံထားရှိမှုကို သိရှိလိုတဲ့အတွက် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် မေးမြန်းအပ်ပါတယ်။ အားလုံးကို လေးစားစွာနဲ့ ကျေးဇူးတင်ရှိပါတယ်။

နေပြည်တော်တွင် ကျင်းပနေသော အားကစားပြိုင်ပွဲများကို ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများတွင် အလှည့်ကျ ကျင်းပပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မေးခွန်း

အချိန်၊ ၁၀:၂၃။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး မွန်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၉)မှ ဒေါက်တာဇော်လင်းထွဋ် မေးမြန်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၂၃။

အေါက်တာဇော်လင်းထွဋ်၊ မွန်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၉)။ ။ လေးစားအပ် ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ မင်္ဂလာပါလို့နှုတ်ခွန်းဆက်သအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ကတော့ မွန်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၉)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာ ဇော်လင်းထွဋ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် မေးမြန်းလိုသော မေးခွန်းမှာ နေပြည်တော်တွင် ကျင်းပနေသော အားကစားပြိုင်ပွဲများကို ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့များ၊ အားကစား အဖွဲ့ချုပ်များနှင့် ညှိနှိုင်း၍ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများတွင် အလှည်ကျ ကျင်းပပေးနိုင်ရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မေးခွန်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ နေပြည်တော်သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အစိုးရရုံးစိုက်ရာ မြို့ဖြစ်သော်လည်း လူဦးရေသိပ်သည်းမှုနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် အားကစားပြိုင်ပွဲများကို အားပေးနိုင်တဲ့လူဦးရေ နည်းပါးရာမြို့ဖြစ်ပါတယ်။ နေပြည်တော်တွင် ကျင်းပသော အားကစားပွဲများသည် အဝင်/အထွက် ခက်ခဲခြင်း၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုအချိန်အားဖြင့် နည်းပါးခြင်းအဖြစ်သာ ကျင်းပနိုင်ခြင်းတို့ကို တွေ့ရှိရပြီး ပရိသတ်မှာလည်း မရှိသလောက် ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါတယ်။

လူဦးရေ၏ (၇၅)ရာခိုင်နှုန်းသည် ဝန်ထမ်းများသာဖြစ်ကြပြီး တာဝန်ထမ်းဆောင်ချိန် ပြင်ပတွင်သာ အားပေးနိုင်သောအခြေအနေ ရှိပါတယ်။ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးတွင် ကမ္ဘာ့ဖလားပြိုင်ပွဲ များ၊ ကမ္ဘာ့အိုလံပစ်ပြိုင်ပွဲများ၊ အလုအယက်အိမ်ရှင်အဖြစ် လျှောက်ထားရခြင်းမှာ နိုင်ငံ၏အားကစား အဆင့်အတန်းကို မြှင့်တင်စေလိုခြင်း၊ ပြည်သူတို့၏လူမှုစီးပွားဘဝ တိုးတက်စေခြင်းနှင့် အခြေခံ အားကစားအဆောက်အအုံများ မြင့်တက်လာခြင်း အစရှိသော အကျိုးစီးပွားများကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား Power Point အသုံးပြုခွင့်ပြုပါရန် မေတ္တာရပ်ခံအပ်ပါတယ်။ တစ်ချိန်က အောင်ဆန်းအားကစားကွင်းတွင် ကျင်းပသော ဘောလုံးပြိုင်ပွဲတစ်ခုတွင် ပရိသတ်များ ဟာ ခေါင်မိုးပေါ်အထိ သက်စွန့်ဆံဖျား အားပေးနေတဲ့ပုံဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပသော တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ် ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ၏ နောက်ဆုံးဗိုလ်လုပွဲတစ်ခုမှာ အားပေးကြသည့် ပရိသတ်များ ကွင်းထဲအထိတိုင်အောင် ရောက်ရှိနေကြသဖြင့် တစ်ဖက်သောအသင်းသားများက နေရာဖယ်ရှားပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံနေပုံဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၇၂ ခုနှစ်မှာ မြူးနစ်ကမ္ဘာ့အိုလံပစ် ခြေစစ်ပွဲ မြင်ကွင်းဖြစ်ပါတယ်။ ခြေစစ်ပွဲအောင်မြင်ခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ့အဆင့်ကို အနောက်ဂျာမနီနိုင်ငံ မြူးနစ်မြို့တွင် ဘရာဇီး၊ အာဂျင်တီးနား၊ ဂျာမနီ၊ ကမ္ဘာ့အင်အားကြီး ဘောလုံးနိုင်ငံများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ကစားခဲ့တဲ့ပုံ ဖြစ်ပါတယ်။

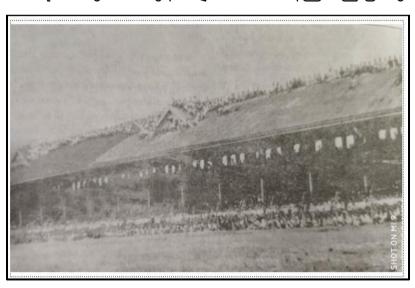
မြန်မာနိုင်ငံဟာ အသန့်ရှင်းဆုံးဆုကိုရရှိခဲ့ပြီး အဲဒီအချိန်က မြန်မာ့အားကစား ကမ္ဘာကို လွှမ်းခဲ့တဲ့အချိန် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ ပွဲကြည့်စင်အပြည့်သာမက ကွင်းအတွင်းသို့ လာရောက်အားပေး ကြတဲ့ ပရိသတ်များရဲ့ပုံ ဖြစ်ပါတယ်။ အာရှချန်ပီယံဆုရ မြန်မာဘောလုံးအသင်းအုပ်ချုပ်သူများရဲ့ မြန်မာ့လက်ရွေးစင် အားကစားသမားများ မှတ်တမ်းတင်ဓာတ်ပုံ ရိုက်ကူးထားတဲ့ပုံ ဖြစ်ပါတယ်။ ဂျာမနီနိုင်ငံ၊ မြူးနစ်မြို့ကို ရောက်ရှိတဲ့အချိန်တုန်းကလည်း အသန့်ရှင်းဆုံးဆုရ မြန်မာဘောလုံး အသင်းကို သူတို့ရဲ့ အားကစားပြတိုက်မှာ ဂုဏ်ယူဝံ့ကြွားစွာ တွေ့ရှိခဲ့ရပါတယ်။

ဒါကတော့ ယခု နေပြည်တော် ဝဏ္ဏသိဒ္ဓိအားကစားကွင်းမှာ ကျင်းပနေတဲ့ ပွဲကြည့်သူ ကင်းမဲ့နေတဲ့ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်ဘောလုံးပွဲရဲ့ဓာတ်ပုံ ဖြစ်ပါတယ်။ အထက်ပါပုံက ဌာန ဆိုင်ရာများနဲ့ ဆုချီးမြှင့်မယ့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသာရှိတဲ့ အားကစားပြိုင်ပွဲ တစ်ခုသာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကျန်းမာရေး၊ အားကစားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာကော်မတီနဲ့ တာဝန် ရှိသူတချို့သာ ပွဲထဲမှာ ရှိပါတယ်။ ဒါကတော့ ပွဲကြည့်သူကင်းမဲ့သူဖြစ်နေတဲ့ အားကစားပြိုင်ပွဲဓာတ်ပုံ တစ်ပုံ ဖြစ်ပါတယ်။ အဆိုပါပုံကတော့ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရမှ ယမန်နှစ်က ကျင်းပခဲ့တဲ့ အာကစား ပြိုင်ပွဲ တစ်ခုရဲ့ပုံ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အားကစားအဖွဲ့ချုပ်ပေါင်း (၄၀)ကျော် ရှိလာပြီဖြစ်ပါတယ်။ ယခင်က အဖွဲ့ချုပ်တွေက စီးပွားရေးအပေးအယူဖြင့်သာ ဖွဲ့စည်းခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ မြန်မာ့အားကစားလောကကို စိတ်ရင်းစေတနာရှိစွာဖြင့် တိုးတက်စေလိုသော အားကစား အဖွဲ့ချုပ်အသီးသီးလည်းပေါ်ပေါက်လာပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံအိုလံပစ်ကော်မတီကိုလည်း ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် အားကစားတိုးတက်ရေး သာမက တစ်မျိုးသားလုံးကြံ့ခိုင်ကျန်းမာရေးအတွက် ကိုယ်လက်လှုပ်ရှားဆေးတစ်ပါး Exercise is Medicine ဆိုပြီး စီမံကိန်းချမှတ်၍ ဆောင်ရွက်နေပြီးဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ အားကစားပြိုင်ပွဲများတွင် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည်မှာ ဘတ်ဂျက်အဓိက မကျပဲ ပရိသတ်များ၏အားပေးမှု၊ အားကစားသမားများ၏ ကြိုးပမ်းမှုစိတ်ထားတို့ဖြင့် ပေါင်းစပ်ရန် လိုအပ်လာပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများတွင် အလှည့်ကျ ကျင်းပခြင်းဖြင့် တိုင်းရင်းသားတို့၏ ဓလေ့ထုံးစံများကို ပိုမိုရင်းနှီးစွာ သိရှိခွင့်ရှိလာပြီး ရင်းနှီးချစ်ကြည်မှုများဖြင့် အားကစားကို တည်ဆောက်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ထို့ပြင် ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီး အသီးသီးရှိ တိမ်မြုပ်နေသော အားကစား မောင်မယ်များကိုလည်း ရှာဖွေဖော်ထုတ်နိုင်မှာ ဖြစ်သည့်အတွက် ဤမေးခွန်းအား ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှ တစ်ဆင့် လေးစားစွာမေးမြန်းအပ်ပါတယ်။

တစ်ချိန်က အောင်ဆန်းအားကစားကွင်းတွင် ကျင်းပသော ဘောလုံးပြိုင်ပွဲတစ်ခု၌ ပရိသတ်များ ခေါင်မိုးပေါ်တွင် သက်စွန့်ဆံဖျား အားပေးနေကြသည့် မြင်ကွင်းပုံ (ဈဈ)

၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပသော တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ နောက်ဆုံးဗိုလ်လုပွဲတစ်ခုတွင် အားပေးကြသည့် ပရိသတ်များ ကစားကွင်းထဲထိတိုင်အောင် ရောက်ရှိနေကြသဖြင့် နှစ်ဖက်သော အသင်းသားများက နေရာဖယ်ရှားပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံနေသော မြင်ကွင်းပုံ (ဈဈ–၁)

ယခု နေပြည်တော်၊ ဝဏ္ဏသိဒ္ဓိအားကစားကွင်းတွင် ကျင်းပနေသော ပွဲကြည့်သူကင်းမဲ့နေသည့် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် ဘောလုံး ပြိုင်ပွဲဓာတ်ပုံ (ဈဈ–၂)

နိုင်ငံသူ/နိုင်ငံသားများ အားလုံး သွေးသွင်းဆေးကုသမှုခံယူရာတွင် အရည်အသွေးပြည့်မီသန့်စင် သောသွေးများ ရရှိနိုင်ရေးအတွက် ရန်ကုန်မြို့ အမျိုးသားသွေးဌာနကဲ့သို့ တခြားမြို့ကြီးများတွင် သွေးဌာနများကို နှစ်စဉ် စီမံချက်ချ တိုးချဲ့တည်ထောင်သွားရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် မေးခွန်း

အချိန်၊ ၁၀:၂၈။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ ဦးကိုကိုနိုင် မေးမြန်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အချိန်၊ ၁၀:၂၈။

ဦးကိုကိုနိုင်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)။ ။ လေးစားရပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ လွှတ်တော်ကြီးတစ်ရပ်လုံးကို မင်္ဂလာပါလို့ ဦးစွာပထမ နှတ်ခွန်းဆက်သဂါရဝပြုအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ် (၈)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးကိုကိုနိုင် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ယနေ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်မှာ ကျွန်တော်မေးမြန်းမယ့် ကြယ်ပွင့်ပြမေးခွန်းကတော့ နိုင်ငံတော်အတွင်းမှာ ရှိတဲ့ နိုင်ငံသူနိုင်ငံသားတွေအားလုံး သွေးသွင်းဆေးကုသမှုခံယူတဲ့နေရာမှာ အရည်အသွေးပြည့်မီတဲ့ သွေးများရရှိနိုင်ဖို့အတွက် ရန်ကုန်မြို့ကြီးမှာရှိတဲ့ အမျိုးသားသွေးဌာနမှ ထောက်ပံ့နေသော သွေးနှင့် သွေးပစ္စည်းများကဲ့သို့ တူညီသောအရည်အသွေးအတိုင်း သွေးသွင်း ဆေးကုသမှုခံယူနိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံတော်အစိုးရမှ သွေးဌာနများကို စီမံချက်ချနှစ်စဉ်အတိုးချ တည်ဆောက်သွားရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ သိရှိလိုခြင်းနဲ့ စပ်လျဉ်း၍ မေးခွန်း မေးမြန်းသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

လေးစားရပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံအတွင်းမှာ မြို့နယ်ပေါင်း(၃၃၀)ရှိသည့်အနက် လူဦးရေအထူထပ်ဆုံးနဲ့ လူဦးရေအများဆုံးဖြစ်တဲ့ ရန်ကုန်မြို့ကြီး တစ်မြို့တည်းမှာသာ အမျိုးသားသွေးဌာန ဖွင့်လှစ်ပြီးတော့မှ ရန်ကုန်တိုင်းအတွင်းရှိ မြို့နယ်များမှ ဆေးရုံကြီးများသို့ လိုအပ်သောသွေးများကို နေ့စဉ်ဖြန့်ဖြူးပေးလျက်ရှိကြောင်း လေ့လာသိရှိရပါ တယ်။ ရန်ကုန်မြို့ရှိ အမျိုးသားသွေးဌာနမှ သွေးသွင်းဆေးကုသမှုခံယူရမဲ့ လူနာများအတွက် လိုအပ်တဲ့သွေးများကို ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်ဖို့အတွက် သွေးနှင့်သွေးပစ္စည်းများကို အမျိုးသားသွေးဌာနမှာ သွေးလှုူရှင်များစုဆောင်း၍ တစ်ဦးချင်းဖြစ်စေ၊ အသင်းအဖွဲ့အစည်းလိုက်ဖြစ်စေ လှူဒါန်းပြီးတော့မှ လက်ခံစစ်ဆေး ပြင်ဆင်သိုလှောင်ဖြန့်ဖြူးပေးလျက်ရှိပြီး အမျိုးသားသွေးဌာနမှ ဖြန့်ဖြူးပေးလျက်ရှိတဲ့ သွေးနှင့် သွေးပစ္စည်းများရဲ့ (၉၉.၉)ရာခိုင်နှုန်းကို စေတနာရှင်သွေးလှူရှင်များ Voluntary Donation များမှ လှူဒါန်းပေးနေကြောင်း သိရှိရပါတယ်။

ထို့အတူ အမျိုးသားသွေးဌာနမှ မြန်မာနိုင်ငံ၏အခြားဒေသများသို့ အရေးပေါ်လိုအပ် လာပါက အချိန်မီထောက်ပံ့နိုင်ဖို့အတွက် National Emergency Stock များကို ပြင်ဆင် သိုလှောင်ထားကြောင်းကိုလည်း လေ့လာသိရှိရပါတယ်။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ရန်ကုန်မြို့ကြီးမှအပ မြန်မာနိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံးမှာရှိတဲ့ ကုတင်(၁၀၀)ဆံ့နှင့်အထက် ဆေးရုံများ၊ ကုတင်(၁၀၀)ဆံ့နှင့်အောက် ဆေးရုံများအားလုံးဟာ ၎င်းတို့ဆေးရုံရဲ့ လိုအပ်မှုအတွက် ဆေးရုံတစ်ရုံချင်းကသာ ဆောင်ရွက်ကြရပြီး အမျိုးသားသွေးဌာနမှ နည်းပညာရပ်များ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမယ့် လမ်းညွှန်ချက်အတိုင်း တသွေမတိမ်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ဖို့ဆိုတာ များစွာ အခက်အခဲရှိကြောင်းလည်း သိရှိရပါတယ်။

နိုင်ငံတော်ရဲ့ လက်ရှိပကတိအခြေအနေအရ ရှိသည့်အားနှင့်ရုန်းနေရသည့် ကာလမှာ ဆေးရုံများမှ သွေးသွင်းဆေးကုသမှုခံယူရမယ့် လူနာများရောက်ရှိလာမှသာ လိုအပ်တဲ့သွေးအမျိုး အစားကို လူနာရှင်နှင့် လူနာကိုကူညီမယ့်သူများက လိုက်လံရှာဖွေပေးသော သွေးလှူရှင်များရဲ့ သွေးကို ဆေးရုံရှိ ဓာတ်ခွဲခန်းများမှာ လှူဒါန်းသောသွေးအမျိုးအစားအား ခွဲခြားစစ်ဆေးပြီး အရေးပေါ် သွေးသွင်းကုသမှု ခံယူနေကြရပါတယ်။ လေးစားရပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ အများအားဖြင့်တော့ စေတနာရှင် ပရဟိတသွေးလှူရှင်များမှ ပံ့ပိုးကူညီမှုများနဲ့ လိုလိုလားလားလှူဒါန်းတဲ့ သွေးလှူရှင် များကိုသာ နိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ ဆေးရုံတော်တော်များများက အားထားနေကြရပြီး တစ်ခါတစ်ရံ အခကြေးငွေပေး၍ သွေးလှူရှင်များ ရှာဖွေနေရမှုကလည်း တရားမဝင် ကိုယ်တွင်းအင်္ဂါ ရောင်းဝယ်မှု နဲ့ ဆက်နွှယ်ပတ်သက်နေတာကြောင့် ကြီးမားတဲ့လူမှုရေးပြဿနာများ ဖြစ်ပေါ်နေခြင်းကို ယနေ့ အိန္ဒိယနိုင်ငံနှင့် တရုတ်နိုင်ငံတို့မှာ ကြုံတွေ့နေကြရပါပြီ။

ထို့အပြင် Replacement နဲ့ထောက်ပံ့ရတဲ့ သွေးသွင်းကုသမှုများဟာလည်း ကူးစက် ရောဂါများပေါများလာတဲ့ အချိန်ကာလမှာ အလွန်အန္တရာယ်များကြောင်းကို ခင်မင်ရင်နှီးတဲ့ ဆရာဝန် တစ်ဦးရဲ့ ပြောကြားမှုကိုလည်း အလေးထားမှတ်သားမိပါတယ်။ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ WHO ကလည်း Voluntary Donation ဖြင့်သာ သွေးသွင်းဆေးကုသမှုခံယူ ထောက်ပံ့ရမည်ဟု တိုက်တွန်းထားကြောင်းလည်း လေ့လာသိရှိရပါတယ်ခင်ဗျား။

လေးစားရပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ နိုင်ငံတော်ရဲ့လက်ရှိ စီးပွားရေး အခြေအနေကို နားလည်သိရှိထားတဲ့အတွက် နှစ်စဉ် တိုးချဲ့တည်ထောင်သွားရေးအတွက်သာ ရည်ရွယ်ပြီးတော့မှ ဒီမေးခွန်းကို မေးမြန်းတိုက်တွန်းရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ လူဦးရေ အလွန်များပြားတဲ့ မန္တလေးမြို့ကြီးနဲ့ နေပြည်တော်လို အချက်အချာကျတဲ့ ဒေသကြီးတွေမှာ ရန်ကုန်မြို့ကြီးကဲ့သို့ အမျိုးသားသွေးဌာနကြီးကိုလည်း အမြန်ဆုံး ဆောက်လုပ်သင့်ပါကြောင်းလည်း ယုံကြည်မိပါတယ်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားများအားလုံး သွေးသွင်း ဆေးကုသမှုခံယူတဲ့နေရာမှာ အရည်အသွေးပြည့်မီသောသွေးများ ရရှိနိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံတော် အစိုးရမှ ရန်ကုန်မြို့ရှိ အမျိုးသားသွေးဌာနကဲ့သို့ အခြားမြို့ကြီးများမှာလည်း သွေးဌာနများကို နှစ်စဉ်စီမံချက်ချ တိုးချဲ့တည်ဆောက်ပေးသွားရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ သိရှိလိုပါကြောင်း အမျိုးသား လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် ရှိသေလေးစားစွာ မေးမြန်းအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ အားလုံးကို ကျေးဇူး တင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၃၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ မေးခွန်းများနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျန်းမားရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက တစ်ခုချင်း ဖြေကြားပေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဖြေကြားချက်

အချိန်၊ ၁၀:၃၂။

ခေါက်တာမြင့်ထွေး (ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အားလုံး မင်္ဂလာပါလို့ နှုတ်ခွန်းဆက်သအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီး ဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာဦးကြွယ်ကြွယ် ၏ မေးခွန်းဖြစ်တဲ့ နိုင်ငံတော်အစိုးရ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနသို့ ဝင်ရောက်၍ နိုင်ငံ့ ဝန်ထမ်း ဆရာဝန်များအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်လိုသော ဆရာဝန်များ အလုပ်ခန့်ခြင်း Appointment ဦးစွာပေးပြီးမှ ဝန်ထမ်းတက္ကသိုလ်တွင် တက်ရောက်ရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိနဲ့ ပတ်သက်၍ ဖြေကြားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဆရာဝန်များကို လုပ်ငန်း လိုအပ်ချက် နှစ်စဉ်ခေါ်ယူတဲ့အခါမှာ ၂၆–၃–၂၀၁၄ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန်သော နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်း နည်းဥပဒေ၊ အခန်း(၃)၊ အပိုဒ်(၁၄) အပိုဒ်ခွဲ(က)(ခ) တို့နှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ကို တင်ပြပြီး ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့မှ သဘောတူခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ခေါ်ခဲ့ပါတယ်။ စုစုပေါင်းကျွန်တော်တို့ အစိုးရသစ်လက်ထက်မှာ ဆရာဝန်အားလုံးပေါင်း (၄၅၂၇)ဦး ခေါ်ယူပြီးပါပြီ။ အခု မကြာခင်မှာ (၁၃၀၃)ဦး ခေါ်ဖို့ အစိုးရအဖွဲ့က သဘောတူပြီးဖြစ်ပါတယ်။

ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ အရင်တုန်းက ဝန်ထမ်းသစ် ဆရာဝန်တွေ ခန့်တယ်။ လုပ်ငန်းခွင်ဝင်တယ်၊ သင့်လျော်တဲ့အချိန်ကျမှသာလျင် ဖောင်ကြီး ဗဟိုဝန်ထမ်း တက္ကသိုလ်ကနေ Quota ပေးပါတယ်။ Quota ရတဲ့ ဆရာဝန်တွေထဲကနေ ခွဲပြီးလွှတ်တဲ့အခါမှာ အရင်တုန်းက Post Graduate Master Doctor ပါရဂူဘွဲ့တို့ တက်မယ်ဆိုရင် ဗဟိုဝန်ထမ်း တက္ကသိုလ်မတက်ရသေးရင် ဖြေခွင့်မရပါဘူး။ တက်ရောက်တဲ့သူတွေစာရင်းကို ဦးစားပေးတဲ့စနစ်နဲ့ တက်ခိုင်းပြီးတော့ သူတို့ ဖောင်ကြီးဗဟိုဝန်ထမ်းတက္ကသိုလ်ကို ကျွန်တော် အပါအဝင် တက်ခဲ့ရ ပါတယ်။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်ကို ရောက်တဲ့အခါမှာ ဖောင်ကြီးတက်ပြီးမှ Post Graduate တက်ခွင့်ကို မလုပ်တော့ပါဘူး။ ဖောင်ကြီးမတက်ရင်လည်း ရတယ်ဆိုတဲ့သဘောမျိုး လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ပြန်ကြည့်တဲ့ အခါမှာ ဆရာဝန်တွေက အလွန်လိုပါတယ်။

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီးပြောတဲ့အတိုင်း ဒီအစိုးရအနေနဲ့က ပိုက်ဆံတွေလည်း အများကြီးချပေးတဲ့အခါကျတော့ ဆေးတွေ၊ တော်ရုံတန်ရုံ လူနာတွေက ပိုများများလာပါတယ်။ In Patients တွေ ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှာ (၂.၇၅)သန်း၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှာ (၂.၉၃)သန်း၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်မှာ (၂.၉၆)သန်း ရှိပြီး Out Patients တွေက ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှာ (၁၀.၁၉)သန်း၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှာ (၁၀.၇၉)သန်း၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်မှာ (၁၁.၄၅)သန်းအထိ များလာတဲ့အတွက် ဆရာဝန်တွေ အများကြီး လိုနေပါတယ်။

လိုတဲ့အခါမှာ ၂၀၁၄ ခုနှစ်ကစပြီးတော့ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များမှာ လိုအပ်တဲ့ လက်ထောက်ဆရာဝန်တွေကိုလည်း အမြန်ခန့်ထားနိုင်ဖို့အတွက် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းဥပဒေ၊ အခန်း(၃)၊ အပိုဒ် ၁၄၊ အပိုဒ်ခွဲ(က)(ခ)နဲ့အညီ ပြည်ထောင်စုရာထူးဝန်အဖွဲ့နှင့် ညှိနှိုင်းသဘောတူညီမှုယူပြီးတော့ ဝန်ထမ်းတက္ကသိုလ်မှာ အရင်တုန်းက (၁၄)ပတ် တက်ရပါတယ်။ (၁၄)ပတ်ကို ကျွန်တော်တို့က ညှိပြီး အစိုးရအဖွဲ့ကိုတင်တော့ အစိုးရအဖွဲ့က (၈)ပတ်နဲ့ ခွင့်ပြုခဲ့ပါတယ်။ အခြားဝန်ထမ်းတွေက (၁၄)ပတ် တက်ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကို ချင်းချက်အနေနဲ့ ဆရာဝန်လိုအပ်လို့ ပေးတဲ့အတွက် ကျေးဇူးအများကြီးတင်ပါတယ်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး မေးတာက လစာမပေးဘဲနဲ့ (၈)ပတ် တက်လိုက်ရပါတယ်။ ဒါမှန်ပါတယ်။

ဒီကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်က ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဆုံးဖြတ်လို့မရပါဘူး။ အထက်ကိုတင်ပြီး လုပ်ပါမှ PSC ကနေစပြီး ရွေးလိုက် တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက်တည်းခန့်ပြီး လစာပေးပြီး (၈)ပတ်သင်တန်းကို တက်ခိုင်းမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့လည်း လစာလည်းမရဘဲနဲ့ (၈)ပတ်လောက်လာပြီး အိတ်စိုက် အကုန်လုံး လုပ်နေရပါတယ်။ ကျွေးတာမွေးတာကတော့ အလကား ကျွေးပါတယ်။ သို့သော် ခရီးစရိတ်ကအစ အခြားအသုံးပြုမယ့် ငွေတွေက သူတို့မှာ မရှိပါဘူး။ ပထမဆုံး PSC နဲ့ ညှိမယ်။ PSC ကလည်း Informally အလွတ် သဘောမေးတဲ့အခါမှာ သဘောတူပါတယ်။ အစိုးရအဖွဲ့ကို တင်ပါမယ်။ တင်ပြီးတော့ စခန့်တာနဲ့ တက်ခွင့်ပြုပါမယ်။ တစ်ခုတင်ပြချင်တာ Incentive က အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးပြောတာ Incentive မရရင် မဝင်ပါဘူး။ Incentive အရ ဆရာဝန်တွေ Post Gratuate Specialist ဖြစ်ချင်လို့ ဝင်ခြင်းဖြစ်တယ်။ လာမယ့်နှစ်မှာ ဒါ့ထက်ပိုပြီးခေါ်မယ့်အပြင် ဘာသွားတွေ့သလဲဆိုရင် ဆရာဝန်တွေအနေနဲ့ အနည်းငယ်စိတ်ဓာတ်ကျ တဲ့သဘောဖြစ်တာက ဝင်ယှဉ်ပြိုင်တဲ့အခါ သီအိုရီမှာ အမှတ်က အရမ်းထိပ်ကိုရောက်ပြီး အင်္ဂလိပ်စာ မှာကျတယ်။ ဒီဆရာဝန်တစ်ယောက်သည် ကျွမ်းကျင်မှုဘာသာရပ်မှာ အထူးတော်ပြီးတော့ အရွေး မခံရဘူး။ သူတို့ကိုယ်စား ကျွန်တော်လည်း မခံချင်ပါဘူး။ အဲဒီသဘော ဖြစ်ပါတယ်။

အခု အင်္ဂလိပ်စာကို လေးလတစ်ခါ စစ်မယ်။ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ အင်္ဂလိပ်စာဌာန သို့မဟုတ် IFL – Institute of Foreign Language နဲ့ပေါင်းပြီး စစ်မယ်။ လေးလ ကြိုက်တဲ့အချိန်မှာ ဖြေထားပါ။ တစ်ခါဖြေထားပြီး အင်္ဂလိပ်စာသည် သုံးနှစ်ခံတယ်။ အဲဒါဆိုလို့ရှိရင် သူတို့ စပြီးအလုပ်ဝင်တာနဲ့ စပြီးဖြေလို့ရပါတယ်။ အလုပ်ဝင်ရင်လည်း အရင်တုန်းက (၃)နှစ်နေမှ Post Gratuate ဖြေရတယ်။ ဒီအစိုးရလက်ထက်မှာ တစ်နှစ်ဝင်တာနဲ့ ကို Post Gratuate ဖြေလို့ရ ပါပြီ။ အင်္ဂလိပ်စာအတွက်နဲ့ လည်း ပူစရာမလိုတော့တဲ့အပြင် အင်္ဂလိပ်စာကို အအောင်/အရှုံးနဲ့ ပဲ သတ်မှတ်ပြီး အမှတ်ကို မယူပါဘူး။ အင်္ဂလိပ်စာအမှတ်နဲ့ ဟိုအမှတ်နဲ့ ပေါင်း၊ ဘာပေါင်းဆိုတော့ သိပ်အဓိပ္ပာယ်မရှိပါဘူး။

မြန်မာပြည်မှာ နေထိုင်ပြီး အလုပ်လုပ်ကိုင်မဲ့ ဆရာဝန်တစ်ယောက်အနေနဲ့ အင်္ဂလိပ်စာ ကို မိုးပျံအောင် တော်နေစရာမလိုပါဘူး။ တော်ရုံတန်ရုံ တတ်လို့ရှိရင်ရပြီ။ သူသည် ပြည်သူများကို ဝန်ဆောင်မှုပေးတဲ့အတွက် သူ့အနေနဲ့ ခွဲစိတ်ကျွမ်းကျင်မှု၊ ဆေးပညာကျွမ်းကျင်မှုက အရေးကြီးပါ တယ်။ အင်္ဂလိပ်စာတော်ပြီး ကျွမ်းကျင်မှုမရှိရင် လူနာသေမှာပဲ။ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီး ဌာနမှာ ကျွန်တော် (၁၇)နှစ် လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ကြာပါပြီ။ နိုင်ငံခြားကိုလွှတ်တာ အလွန်နည်းပါတယ်။ ဒီ ၁–၄–၂၀၁၆ ရက်နေ့ အခုအချိန်ပေ့ါ့။ ၃၀–၁၁–၂၀၁၉ ရက်နေ့အထိကို အစည်းအဝေး၊ Workshop, Seminor တက်တဲ့ ဆရာဝန်ပေါင်းက (၆၁၁၉)ဦး လွှတ်ပြီးပါပြီ။ နိုင်ငံခြားမှာ Ph.D (၆၃)ဦး တက်နေ ပါတယ်။ Master တက်နေသူက (၉၈)ဦး၊ (၁၃၇၄)ဦးက နိုင်ငံခြားမှာ (၆)လအောက်သင်တန်းတွေ တက်နေပါတယ်။ (၆)လနှင့်အထက်က (၂၈၂)ဦး တက်နေပါတယ်။ ၃၀–၁၁–၂၀၁၉ ရက်နေ့အထိ စုစုပေါင်း (၇၉၃၆)ဦးသော ဆရာဝန်များသည် နိုင်ငံခြားကနေ ပညာတွေယူနေပါတယ်။

Incentive သဘောက မက်လုံးအနေနဲ့ နိုင်ငံခြားတက္ကသိုလ်နဲ့ MoU ထိုးပြီး သွားနေတာ အများကြီးပဲ။ စင်ကာပူနိုင်ငံ၊ အမေရိကန်နိုင်ငံ၊ သြစတြေးလျနိုင်ငံ၊ ကိုရီးယားနိုင်ငံ၊ ယိုးဒယားနိုင်ငံ၊ အိန္ဒိယနိုင်ငံတို့ကို (၁)နှစ်၊ (၂)နှစ်၊ (၆)လ၊ (၇)လ အများကြီး သွားနေပါတယ်။ မက်လုံးတွေ တိုးပေး တာပါ။ အရင်တုန်းက ဒီမက်လုံးတွေ လုံးဝမရှိခဲ့ပါဘူး။ ထို့ပြင် အစိုးရဝန်ထမ်းအလုပ် ဝင်လိုက် တယ်။ (၃)နှစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရမယ်။ မထမ်းဆောင်လို့ရှိရင် (၁၀)သိန်း လျော်ရမယ်။ ဒါ လုံးဝ အဓိပ္ပာယ်မရှိပါဘူး။ ဒီစနစ်ကို ကျွန်တော် အထက်ကို တင်ပြီးဖျက်မယ်။ ဘာကြောင့်လဲ အစိုးရ အလုပ်မဝင်ဘဲနဲ့ အပြင်မှာလုပ်ကိုင်နေတဲ့ ဆရာဝန်တွေက လုံးဝလျော်စရာမလိုပါဘူး။ အစိုးရအလုပ် ကိုလည်းဝင်တယ်။ ပြည်သူတွေကိုလည်း ဝန်ဆောင်မှုပေးတယ်။ ကျန်းမာရေးဌာနမှ ဝန်ဆောင်မှုပေးတဲ့ ဆရာဝန်တွေက (၂)နှစ်လုပ်ပြီး အလုပ်ထွက်လို့ရှိရင် (၁၀)သိန်း လျော်ခိုင်းတာက လုံးဝ မလုပ်သင့်တဲ့ကိစ္စဖြစ်တဲ့အတွက် အမြန်ဆုံး နောက်အပတ်လောက်မှာကို စနစ်ကိုလည်း ဖျက်ဖို့ ရှိပါတယ်။ တစ်ခုကတော့ ရှိပါတယ်။ ဒါတွေ၊ မက်လုံးတွေ ထပ်ပြောပါဆုံးမယ်။ မက်လုံးတွေပေးလို့မှ ဆရာဝန်တွေ လိုအပ်ချက်ရှိရင် တစ်ချိန်ချိန်တစ်ခါခါမှာတော့ National Service သဘောမျိုး (၂)နှစ် လောက် လုပ်စေချင်ပါတယ်။ ဒါကိုလည်း အခု မလုပ်သေးပါဘူး။ စဉ်းစားနေရုံပဲ ရှိပါသေးတယ်။ ပထမဆုံးဝင်အောင် ကြိုးစားမယ်ဆိုရင် ဝန်ထမ်းအိမ်ရာ အရမ်းအရေးကြီးပါတယ်။ ခန္တီးကို ဒုတိယ သမ္မတကြီးနှင့် သွားတဲ့အခါမှာ ဆရာဝန်တစ်ယောက် ဝန်ထမ်းအိမ်ခန်းခက ငွေကျပ် (၈၀၀၀၀)က

တစ်ယောက်ပေးရတယ်။ နောက်တစ်ယောက်က ငွေကျပ်(၁၂၀၀၀၀) ပေးရပါတယ်။ ဒါတွေ လုံးဝကို မဖြစ်သင့်တဲ့ကိစ္စ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီအတွက် ဝန်ထမ်းအိမ်ရာတွေ အများကြီးဆောက်ထားပေးပါတယ်။ အရင်တုန်းက ခက်ခဲတဲ့ဒေသ လွှတ်လိုက်လို့ရှိရင် မေ့သွားပြီ။ အခု အဲဒီလို မဟုတ်ပါဘူး။ ခက်ခဲဒေသမှာ တစ်နှစ် ပြည့်တာနှင့် ပြောင်းခွင့်တောင်းတယ်။ ပြောင်းခွင့်တောင်းသလောက် ဦးစားပေး (၃)ခုပေးပါတယ်။ ခက်ခဲတဲ့ဒေသမှာလုပ်တဲ့ ဆရာဝန်ကို Post Gurdurate ဖြေတဲ့အခါမှာ အမှတ်ပိုပြီးတော့ ထပ်ဆောင်းပေးထားတာတွေ ရှိပါတယ်။ ဆေးရုံတွေမှာ အခကြေးငွေယူပြီးတော့ ကုသတဲ့ Pay Ward အခန်းတွေ ရှိပါတယ်။ ဒါကို တစ်ပြည်လုံးအနေနဲ့ သုံးသပ်ပြီးတဲ့အခါမှာ Pay Ward က ရတဲ့ ပိုက်ဆံကို အစိုးရ မြန်မာ့စီးပွားရေးဘဏ်ထဲကို (၁၀၀)ရာခိုင်နှုန်းမသွင်းဘဲနဲ့ (၇၀)ရာခိုင်နှုန်းပဲသွင်းပြီး ကျန်တဲ့ (၃၀)ရာခိုင်နှုန်းကို ဆရာဝန်တွေ၊ သူနာပြုတွေ၊ ဝန်ထမ်းတွေ၊ သက်သာချောင်ချိရေးကိစ္စ အတွက် ယူထားရန် အထက်အဖွဲ့အစည်းကိုတင်ဖို့ ရှိပါတယ်။

နောက်တစ်ချက်ကတော့ ဒီနှစ်တော့ မဖြစ်သေးဘူး။ နောက်နှစ်လောက်မှ ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်မယ်။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံမှာဆိုရင် အစိုးရဆေးရုံကြီးမှာပဲ ဆေးရုံအငယ်လေးပုံစံတစ်ခု တွဲထား ပါတယ်။ အဲဒီ အငယ်လေးမှာ သွားပြီးတော့ အစိုးရဆေးရုံက ဆရာဝန်နဲ့ သွားလုပ်လို့ရတယ်။ အဲဒီမှာရတဲ့ပိုက်ဆံကို သူတို့ အကုန်လုံး ခွဲပြီးပေးပါတယ်။ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံမှာ လုပ်နေတဲ့စနစ်။ အဲဒီတော့ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံမှာ လုပ်နေတဲ့စနစ်ကိုတော့ ကျွန်တော် အသေးစိတ်သွားပြီး ကျွန်တော်တို့ အဖွဲ့ (၃)ဖွဲ့၊ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ ပိုက်ဆံကို သုံးပြီး၊ လေ့လာခိုင်းရင် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ လုပ်လို့ရမလားလို့ စဉ်းစားဖို့ရှိပါတယ်။ နောက်တစ်ချက်က ဒီ Post Graduate တွေ အားလုံး (၈၉၁)ဦး ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်မှာ စပြီး တက်ခွင့်ရှိမှာပါ။

နောက်နှစ်မှာ ဒါထက်ပိုခေါ်ဖို့ လုပ်ပါတယ်။ ပြီးရင် Post Graduate တက်တဲ့ အမျိုးအစား ပေါင်းမှာ ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ဧပြီလကနေ တက်လာတာ အခု အမျိုးအစားပေါင်း (၁၃၀) ရှိပါတယ်။ Master Post, Doctor Post, Diploma ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ Incentive နဲ့သွားမှာ။ နောက် Incentive တစ်ခုကဘာလဲ။ ဝန်ထမ်းအိမ်ရာနှစ်ပေ့ါ။ Year of Housing ဆိုပြီးတော့ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးမှာ ၂၀၁၆ ခုနှစ်ကနေပြီး ဒီနေ့အထိပေ့ါ။ ဆောက်လုပ်ပြီးစီးတဲ့ အခန်းပေါင်းက (၃၉၂၅)ခန်း ပြီးပါတယ်။ ဆက်လက်ပြီး ဆောက်လုပ်နေတဲ့ အခန်းပေါင်းက (၁၄၄၇)ခန်း၊ နောက်ပြီးတော့ အခု ၂၀၁၉–၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ဘတ်ဂျက်မှာ (၃၇၆၆)ခန်း၊ ဒါတွေ ကျွန်တော်တို့ ဆောက်နေပါတယ်။ ပြည်သူ့ ကျန်းမာရေးတစ်ခုပဲ ရှိပါသေးတယ်။

ကုသရေးဦးစီးဌာနအောက်မှာက ဆောက်လုပ်ပြီးစီးသော အခန်းပေါင်းက (၄၂၇၆)ခန်း၊ ဆက်လက်ဆောက်နေတာက (၄၇၁၀)ခန်း၊ ဆက်လက်ဆောက်တာ ဘတ်ဂျက်တွေက (၂)နှစ်ခွ၊ (၃)နှစ်ခွ ဖြစ်နေတယ်။ ၂၀၁၉–၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ဘတ်ဂျက်မှာ (၃၀၅၇)ခန်း ဆောက်နေပါတယ်။ ဒီဟာတွေ ပြီးသွားရင် ဝန်ထမ်းတွေအနေနဲ့ အများကြီး သက်သာချောင်ချိသွားမယ်။ ထို့အပြင် လှိုင်သာယာမှာလုပ်တဲ့ (၉၈)ရာခိုင်နှုန်းသော ဆရာဝန်၊ ဆရာမ၊ သူနာပြုနှင့် အခြားဝန်ထမ်းတွေဟာ အိမ်ခန်းရပါတယ်။ ကျန်စစ်သားအိမ်ရာ၊ ထီးလှိုင်အိမ်ရာ ဆောက်လုပ်ရေးက ဆောက်ပြီးသား ဝယ်ပါ တယ်။ အလားတူ မုံရွာ၊ မကွေး၊ ပုသိမ်မှာလည်း ဝယ်ပါတယ်။ ဆောက်လုပ်ရေးကနေ ဆောက်ပြီး သား တိုက်ရိုက်ဝယ်တဲ့အတွက် ဆရာဝန်တွေ၊ ဆရာမတွေ စပြီးနေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဆောက်လုပ်ပြီးတဲ့ အခန်းပေါင်းကတော့ (၄၈၇၉)ခု၊ ဆောက်လုပ်ဆဲဟာ (၈၇၅၀)ခု ရှိပါတယ်။

ထို့အပြင် ဒီလူမှုရေးခက်ခဲတဲ့ ဒေသတွေ၊ လူမှုရေး အသင့်အတင့် ခက်ခဲတဲ့ဒေသ၊ အခက်ခဲ ဆုံးဒေသတွေမှာ လစာတွေကလည်းပဲ အရမ်းများပါတယ်။ ဒေသစရိတ်ခံစားခွင့် နှုန်းထားများမှာ လူမှုရေး အသင့်အတင့် ခက်ခဲတဲ့ဒေသမှာလုပ်တဲ့ AS လက်ထောက်ဆရာဝန်က ငွေကျပ်(၇၆၀၀၀) ရပါတယ်။ လူမှုရေး ခက်ခဲသောဒေသမှာ ငွေကျပ်(၈၂၀၀၀) ရပါတယ်။ လူမှုရေး အခက်ခဲဆုံးဒေသမှာ ငွေကျပ်(၈၈၀၀၀)ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့က မက်လုံးတွေပေးခြင်းပဲ ဖြစ်ပါ တယ်။ နောက်တစ်ချက် မက်လုံးက အခုခေတ်မှာ Online က လျှောက်ခွင့်ပေးပါတယ်။ နိုင်ငံခြားမှ Post Graduate တွေ အကုန်လျှောက်ခွင့်ပေးပါမယ်။ ရရင် ချက်ချင်းလွှတ်တယ်။ စင်ကာပူနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ ဆေးရုံကို လျှောက်။ (၂)လ သွားပြီးတော့ Training ရတယ်။ အကုန်သွားတယ်။ သွားတဲ့အခါ ဟိုကနေ ပိုက်ဆံ ပေးပါတယ်။ ဆရာဝန်တွေရဲ့ လွတ်လပ်စွာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ဟာ အရင်တုန်းက လုံးဝမရှိခဲ့ပါဘူး။ ဟိုတုန်းက Online လည်း မရှိသေးပါဘူး။ လုံးဝကို မရ။ အခု Online တွေက လျှောက်ပြီးတော့ အရမ်းသွားလွန်းလို့တော့ နည်းနည်းစိတ်ပူလာပါတယ်။ ဒီအချိန်မှာ Investments ပေါ့။ အရင်းအနှီး ထည့်ထားတာ။ ဒီအရင်းအနှီးက လာမယ့်(၅)နှစ်၊ (၆)နှစ် ဆက်တိုက်မှာ အများကြီး အကျိုးရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တစ်ချက်ကတော့ ဝန်ထမ်းတွေကို လစာတော့ ပိုပေးချင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုတည်းကို တိုးပေးလို့ မရပါဘူး။ အကယ်၍ ဒါကို ကျွန်တော်တို့ တိုးမယ်ဆိုလို့ရှိရင် တခြားဝန်ထမ်းတွေလည်း ရှိတယ်။ တစ်ပြည်လုံးအတိုင်းအတာနဲ့ စဉ်းစားရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အကယ်၍ ကျွန်တော်တို့ ဝန်ထမ်းတွေ ဝင်ဝင်ခြင်း ငွေကျပ်(၅)သိန်း လောက်ပေးနိုင်လို့ရှိရင် လျှောက်တဲ့လူတွေ အရမ်းများပြီး မယူနိုင်ပြီးတော့ ပယ်တဲ့အဆင့်ထိကို ရောက်မယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ ဒါကတော့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ လုပ်လို့ရမှာမဟုတ်ပါဘူး။ တဖြည်းဖြည်း နိုင်ငံချမ်းသာလို့ရှိရင်တော့ ဒီကိစ္စတွေကို ကျွန်တော်တို့ အားလုံးစဉ်းစားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ခုနက အိမ်ခန်းတွေဆိုတာက ကုသရေးနှင့် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာနတစ်ခုပဲ ရှိပါသေးတယ်။ FDA ၊ တိုင်းရင်းဆေး၊ ဆေးသုတေသန၊ အားကစားဌာနတွေ မပါသေးပါဘူး။ ဒါတွေပါပေါင်းလို့ရှိရင် ဝန်ထမ်းအိမ်ရာပေါင်းက အလွန်များပြားမှာပါ။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီးပြောတဲ့ ချက်ချင်း

ခန့်ပြီးတော့ ဖောင်ကြီးသင်တန်းတက်တဲ့ကိစ္စရယ်၊ မက်လုံးတွေကိုလည်း ယခုထက် ပိုမိုပြီးတော့ လုပ်မယ် ဖြစ်ကြောင်း လေးစားစွာဖြေကြားပါတယ်။ ကျေးဇူးအများကြီး တင်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးဝင်းမြင့် ၏ ကျေးလက်ဒေသ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်တွင် မြွေဆိုးကိုက်ခံရသည့် အခါ မြွေအမျိုးအစား အတိအကျသိရှိခြင်း သို့မဟုတ် မြွေအကောင်အလိုက် သက်သေ၊ အသေ ပြနိုင်ပါက မြွေဆိပ်ဖြေဆေးကို အချိန်စောနိုင်သမျှ စောစောထိုးပြီး သက်ဆိုင်ရာဆေးရုံသို့ ပို့ပါက အသက်ဆုံးရှုံးမှု နည်းပါးသည်ကို သိရှိရပါသောကြောင့် ကျန်းမာရေးဌာနရှိ ဆေးရုံများတွင် မြွေဆိပ် ဖြေဆေး ထိုးနှံနိုင်ရေးအတွက် ဖော်ပြပါအတိုင်း စီမံထားရှိမှုနဲ့ ပတ်သက်တဲ့ မေးခွန်းဖြစ်ပါတယ်။

မြွေကိုက်တာကို သိပါတယ်။ မြွေဆိပ်ဖြေဆေး ပြတ်လပ်မှုမရှိစေရေးအတွက် ၂၀၁၈–၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှာ မြွေဟောက် မြွေဆိပ်ဖြေဆေးပေါင်း (၂၂၁၀၇)လုံး၊ မြွေပွေး မြွေဆိပ်ဖြေဆေးပေါင်း (၁၉၉၅၂၇)လုံး၊ မြွေပွေး မြွေဆိပ်ဖြေဆေးပေါင်း (၁၉၉၅၂၇)လုံး၊ ဖြန့်ပါတယ်။ အရင် တုန်းကဆိုရင် BPI က ထုတ်တဲ့အရည်ပဲ ထွက်ပါတယ်။ ဒီအရည်ဟာ (၂) ဒီကရီစင်တီဂရိတ်ကနေ (၈)ဒီကရီစင်တီဂရိတ်မှာ ထားတဲ့အတွက် Sub Center တို့၊ Rural Health Center တို့၊ တချို့မြို့နယ်တောင်မှ ကျွန်တော်တို့က ပေးလို့မရပါဘူး။ အခု ပိုကောင်းတာကတော့ BPI အနေနဲ့က Fried and Dried အရည်နှင့် အမှုန့်တွေပါ။ အမှုန့်တွေကို ရေနဲ့ဖျော်ပြီး လုပ်တဲ့အတွက် (၅)နှစ် လည်းခံပါတယ်။ ရေခဲသေတ္တာထဲ ထည့်စရာ မလိုပါဘူး။ ဒါတွေကို ကျွန်တော်တို့က အကုန်ဝယ်ပါ တယ်။ အခု ကျွန်တော်ပြောတဲ့ ဝယ်တဲ့စာရင်း၊ ဖြန့်ဝေတဲ့စာရင်းမှာလည်း ဒီအရည်နှင့် ပတ်သက်တာ မဖြစ်စလောက်ပါပဲ။ အားလုံးဟာ Fried and Dried တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ထို့အပြင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီး မေးတဲ့အတိုင်း အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ မြွေကိုက်ပြီး မသေစေချင်ပါဘူး။ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနများ၌ မြွေကိုက်လူနာကုသရန် စမ်းသပ်စစ်ဆေးခြင်း လမ်းညွှန်မှုကို ကျွန်တော်တို့ ရက်ပိုင်းအတွင်းမှာ ထုတ်ပါတော့မယ်။ ဒီမှာ အကုန်အတိအကျ ပါ ပါတယ်။ မြွေအမျိုးအစားနှင့်တကွ ဘယ်အမျိုးအစားက ကိုက်ရင် ဘယ်လိုလုပ် ရမလဲ Air Conditioner ထဲမှာ သွေးကိုလည်း မိနစ် (၂၀)အတွင်း ခဲ/မခဲ စမ်းသပ်တဲ့ နည်းတွေကို ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာန၊ ဌာနခွဲအထိ ဖြန့်ဝေဖို့ အစီအစဉ် ရှိပါတယ်။ မကြာခင် ရက်ပိုင်း အတွင်းမှာ ဖြန့်တဲ့အခါ လွှဲပြောင်းတဲ့ Form တွေလည်း အတိအကျ လုပ်ထားပါတယ်။ Tablet ထဲမှာ အကုန်ထည့်မှာပါ။ Tablet ထဲမှာ သားဖွားဆရာမ၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး ကြီးကြပ်(၁)၊ ပြည်သူ့ ကျန်းမာရေးကြီးကြပ်(၂)၊ လက်ထောက်ကျန်းမာရေးမှူး၊ အမျိုးသမီးကျန်းမာရေးဆရာမ အကုန်လုံးက မြွေကိုက်ရင် ဘာလုပ်ရမလဲဆိုတာ အကုန်အတိအကျ ထည့်ထားပါတယ်။ ၁၊၂၃၊၄ အစဉ်လိုက် ပါပါတယ်။ ဘယ်လိုထိုးရမလဲ အကုန်လုံး အဆင်သင့် ပါ ပါတယ်။ ဒါကို ဖြန့်လို့ရိုရင် မြွေကိုက်တဲ့

လူနာဟာ သေဖို့အလားအလာ အလွန်နည်းသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မှန်ကန်သော ရှေးဦးသူနာပြုစု နည်းလမ်းတွေ၊ မြွေကိုက်တဲ့အခါမှာ မလှုပ်အောင် အစရှိသဖြင့်၊ အကုန် အသေးစိတ် ပါ ပါတယ်။ ဒါကို ရက်ပိုင်းအတွင်း ဖြန့်တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီးမေးတဲ့အတိုင်း ကျွန်တော်တို့က အစီအစဉ် ရှိပါတယ်။ စောစီးစွာရဖို့အတွက် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနတွေကို အအေးခဲ အခြောက်ပုံစံပေ့ါ။ ကျေးလက် ကျန်းမာရေးတစ်ခုကို Freezed Dried Form ထဲက မြွေပွေး မြွေဆိပ်ဖြေဆေး (၁၆)လုံး၊ မြွေဟောက် မြွေဆိပ်ဖြေဆေးကို (၄)လုံးပေးမယ်။ မြွေပွေးက အကိုက်များတဲ့အတွက် မြွေပွေး မြွေဆိပ်ဖြေဆေးကို ပိုပေးပြီး မြွေဟောက် မြွေဆိပ်ဖြေဆေးကို လျှော့ပေးတာပါ။ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် (၉)ခုမှာရှိတဲ့ ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနပေါင်း (၁၀၂၁)ခုကို ဖြန့်ဝေမှာပါ။ Viper(မြွေပွေး မြွေဆိပ်ဖြေဆေး)ကို (၁၆၃၃၆)လုံး၊ Cobra(မြွေဟောက် မြွေဆိပ်ဖြေဆေး)ကို (၄၀၈၄)လုံး ဖြန့်ဝေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ မြွေကိုက်တာကို ပြန်လည်သုံးသပ်တဲ့အခါမှာ အကုန်မကိုက်ပါဘူး။ ဥပမာ ပြောမယ်ဆိုရင် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးမှာ တချို့ လုံးဝမကိုက်တဲ့ မြို့နယ်ရှိတယ်။ အကိုက် အများဆုံးမြို့နယ်မှာ လူ (၁၇၂)ဦး အကိုက်ခံရပါတယ်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးမှာ အနည်းဆုံး (၆)ဦး အများဆုံး (၁၇၄)ဦး မြွေကိုက်ခံရပါတယ်။ အလားတူပဲ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးမှာ အနည်းဆုံး (၅)ဦး၊ အများဆုံး (၆၁)ဦး၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးမှာ အနည်းဆုံး (၄)ဦး၊ အများဆုံး(၁၇၀)ဦး အဲဒီလို ရှိပါတယ်။ အလားတူစွာ ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးမှာ အနည်းဆုံး (၉)ဦး၊ အများဆုံး (၂၀၃)ဦး၊ မန္တလေးတိုင်း ဒေသကြီးမှာ အနည်းဆုံး (၉)ဦး၊ အများဆုံး (၂၄၆)ဦး မြွေကိုက်ခံရပါတယ်။ မည်သည့် ကျေးလက် ကျန်းမာရေးဌာန၊ Rural Health Center မှာ အကိုက်ခံရများတာတွေကို ပိုပေးမယ်။ နည်းတာကို လျှော့ပေးမယ်။ မြို့နယ်အလိုက် မြွေ ဘယ်လိုအကိုက်ခံရတယ်ဆိုတဲ့ စာရင်း အားလုံး အတိအကျ ရှိပါတယ်။

တစ်ခုတင်ပြချင်တာက မြွေဆိပ်ဖြေဆေးကို အများကြီး ပေးချင်တယ်။ သို့သော်လည်း မြွေဆိပ်ဖြေဆေးက တော်တော်လည်း တန်ဖိုးကြီးပါတယ်။ မြွေပွေး မြွေဆိပ်ဖြေဆေး၊ မြွေဟောက် မြွေဆိပ်ဖြေဆေးတစ်လုံးကို ငွေကျပ်(၄၉၀၀၀)တန်ဖိုးရှိပါတယ်။ မြွေပွေးဟာ အနည်းဆုံး(၈)လုံး လောက်ကုန်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ လူတစ်ယောက်ကို မြွေပွေးကိုက်လို့ရှိရင် ငွေကျပ်(၃၉၂၀၀၀)လောက် ကုန်ပါတယ်။ မြွေပွေးကိုက်လို့ (၈)ခါထိုးလို့ မပြတ်ဘူးဆိုရင် (၁၆)ခါ ထိုးရတယ်။ အဲဒီတော့ (၂)ဆ တက်သွားတယ်။ အလားတူ မြွေဟောက်ကိုက်ရင် (၄)လုံးထိုးရတယ်။ မပြတ်ရင် (၄)လုံးထပ်ထိုး ရတယ်။ ဒါဟာ ကျွန်တော်တို့ ပိုက်ဆံတော်တော် ကုန်ပါတယ်။ မြွေအကိုက်မခံရအောင် ကာကွယ် ရေးကို ဦးစားပေးရမယ်။ ခြေထောက်မှာ Boot စီးတာမျိုး လုပ်ရမယ်။ ကျွန်တော် ဒီစကားကို ဘာကြောင့်ပြောလဲဆိုရင် ၂၀၁၆–၂၀၁၇ ခုနှစ်မှာ မြွေပွေး Anti-Snake Venom ဝယ်တာက ငွေကျပ်

(၃၂၆၇)သန်း၊ ၂၀၁၇–၂၀၁၈ ခုနှစ်မှာ ငွေကျပ်(၄၅၂၆) သန်း၊ မီနီဘတ်ဂျက်မှာ ငွေကျပ်(၅၉၃၀)သန်း၊ ၂၀၁၈–၂၀၁၉ ခုနှစ်မှာ ငွေကျပ်(၂၂၈၀)သန်း၊ ယခု ၂၀၁၉–၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်မှာ ငွေကျပ်(၂၁၀၇)သန်း၊ စုစုပေါင်း ငွေကျပ်(၁၈၀၁၁၀)သန်း ဝယ်ရပါတယ်။ အဲဒီတော့ မြွေကိုက်မှုနည်းပြီး ဒီဝင်ငွေတွေကို မသုံးဘူးဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ကျန်တဲ့ဆေးတွေဝယ်လို့ရပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ကတော့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများမှတစ်ဆင့် ဒီရွာတွေမှာ မြွေကိုက်မှုအတွက် ပညာပေးတွေ၊ မကိုက်အောင် အစီအမံတွေ လုပ်နိုင်သမျှ လုပ်ဖို့လိုပါတယ်။ မဟုတ်လို့ရှိရင် ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီး ဌာနဟာ ဒီမြွေဆိပ်ဖြေဆေးတွေ ဝယ်ထားမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ဆုံးရှုံးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

မြွေဆိပ်ဖြေဆေးကို အရမ်းထိုး လို့မရပါဘူး။ Reaction တွေ၊ Shock တွေ၊ Anaphylaxis တွေရတဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့ ပြန်လည်သုံးသပ်ပါတယ်။ ၁–၂–၂၀၁၆ ရက်နေ့ ကနေပြီး ၃၁–၁၀–၂၀၁၈ ရက်နေ့အထိ (၂)နှစ်အတွင်းကို ပြန်လည်တွက်တဲ့အခါမှာ မြွေပွေးကြောင့် Shock ရတာက (၅.၅)ရာခိုင်နှုန်းပဲ ရှိပါတယ်။ မြွေဟောက်ကြောင့် Shock ရတာက(၃.၃)ရာခိုင်နှုန်း၊ ဒီ Shock ရလို့ရှိရင်လည်း ဘယ်လို Treatment ပေးမယ်ဆိုတာ Algorithm ထဲမှာ အားလုံး ရေးထားပါတယ်။ အသက်ကယ်တာနဲ့ အန္တရာယ်ရှိတာမှာ (၉၅)ရာခိုင်နှုန်းကို အသက်ကယ်နိုင်မှာဖြစ်ပြီး (၅)ရာခိုင်နှုန်း သို့မဟုတ် (၃)ရာခိုင်နှုန်းလောက်ပဲ သေနိုင်တဲ့အခြေအနေရှိတဲ့အတွက် မြွေဆိပ်ဖြေဆေးကို ဖြန့်ဝေမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီး ပြောတဲ့အတိုင်း စပြီးတော့ ဖြန့်ဝေတော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မကြာခင်မှာပဲ မြန်မာပြည်သူ/ပြည်သားများဟာ မြွေကိုက်မှုခံရသော်ငြားလည်း ဆေးကုသရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဓိကကတော့ ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ (၃)နှစ်စလုံးကို လေ့လာတဲ့ အခါမှာ (၃)နှစ်ဆက်တိုက် အများဆုံးမြွေကိုက်တာ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးက နံပါတ်(၁)၊ မကွေးတိုင်း ဒေသကြီးက နံပါတ်(၂)၊ နံပါတ်(၃)က ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးဖြစ်ပြီး (၂)ခါ ပါ ပါတယ်။ စစ်ကိုင်းတိုင်း ဒေသကြီး ပါ ပါတယ်။ အဓိက ဖြစ်နေတာက မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး အဲဒီ(၄)ခုကို ကိုင်နိုင်လို့ရှိရင် မြွေကိုက်ခံရပြီး သေတဲ့လူလည်း နည်းမယ်။ ဒါတွေကို ကျွန်တော်တို့ ဦးစားပေးလုပ်မယ်လို့ ပြောကြားရင်းနှင့် ဒီမေးခွန်းကို အဲဒီလောက်ပဲ ဖြေခွင့်ပေးပါတယ်။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

ဆက်လက်ပြီး လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ မွန်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၉)မှ အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာဇော်လင်းထွဋ် ၏ ကြယ်ပွင့်ပြမေးခွန်းဖြစ်တဲ့ နေပြည်တော်တွင် ကျင်းပနေသော အားကစားပြိုင်ပွဲများကို ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီးများတွင် အလှည့်ကျ ကျင်းပ ပေးရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိနှင့် ပတ်သက်၍ ဖြေကြားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီး ပြောတဲ့အချက်တွေက အကုန်လုံး မှန်ပါတယ်။ တစ်ချက်ကတော့ မမှန်ပါဘူး။ မမှန်တဲ့အချက်

ကိုလည်း ဘာကြောင့်ဆိုတာ ကျွန်တော် ရှင်းပြပါမယ်။ ပထမ(၁)ချက်ကတော့ နေပြည်တော်မှာ ကျင်းပတဲ့အခါမှာ ပွဲကြည့်သူတွေက နည်းနည်းလေး မှန်ပါတယ်။ ပြိုင်ပွဲလုပ်မယ်ဆိုရင် ဝန်ကြီး ဌာနတွေကို တစ်ဌာနကို (၅၀)ဦး၊ (၁၀၀)ဦး လာကြည့်ဆိုတာ ဒါ လုံးဝ အဓိပ္ပာယ် မရှိပါဘူး။

နေပြည်တော်မှာလုပ်ရင် သွားလာရေးက အရမ်းခက်တယ်။ Public Transport လည်း မရှိတဲ့အပြင် ကစားတဲ့နေရာနှင့် အားကစားကွင်းထိပ်ဂိတ်နဲ့ ကို အဝေးကြီး လျှောက်ရပါတယ်။ ဒီဂိတ်ကိုလာဖို့ကလည်း ဘယ်ဘတ်စ်ကားမှမရှိဘူး။ ဘာမှမရှိဘူး။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီး ပြတဲ့ ဓာတ်ပုံတွေက မှန်ပါတယ်။ လူမရှိပါဘူး။ တစ်ကယ့်ပွဲကြီး State and Regional ပွဲကြီးတွေ မှာတောင် လူနည်းပါတယ်။ ဒါလုံးဝ မဖြစ်သင့်တဲ့ ကိစ္စကို ကျွန်တော် နဂိုကတည်းက သိတဲ့အတွက် ဒီကိစ္စလုပ်ဖို့ ညွှန်ကြားပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ တောင်ကြီးနှင့် မန္တလေးမှာ လုပ်ပါတယ်။ တောင်ကြီး မှာက အားကစားသမားတွေ တည်းလို့ရတဲ့နေရာ ရှိတယ်။ အကုန်လုံး ထမင်းကျွေး၊ အကုန်လုပ် လို့ရတဲ့ နေရာရှိပါတယ်။

တောင်ကြီးမှာက ဒီနှစ် ၂၂–၅–၂၀၁၉ ရက်နေ့မှ ၃၁–၅–၂၀၁၉ ရက်နေ့အထိ တိုင်းဒေသ ကြီးနှင့် ပြည်နယ် အမျိုးသား/အမျိုးသမီး ဘော်လီဘောပြိုင်ပွဲ လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ လားရှိုးမှာလည်း လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ၂၃–၇–၂၀၁၉ ရက်နေ့ ကနေပြီးတော့ ၂၉–၇–၂၀၁၉ ရက်နေ့အထိ တိုင်းဒေသကြီး/ ပြည်နယ်အလိုက် အမျိုးသမီး/အမျိုးသား ဘတ်စကက်ဘောပြိုင်ပွဲတွေ လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ အခု မန္တလေး မှာ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇန်နဝါရီလမှာလည်း တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အလိုက် ဝူရှူး ပြိုင်ပွဲတွေကို လုပ်ဖို့ရှိပါတယ်။ အဲဒီတော့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီးပြောတဲ့အတိုင်းပဲ အခု ၂၀၁၉–၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ဘတ်ဂျက်မှာ ပါ ပါတယ်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ တောင်ဥက္ကလာပမြို့နယ်မှာရှိတဲ့ ပဒေသာကွင်းကို(၄)ထပ် အဆောက်အအုံတွေ ဆောက်နေပါပြီ။ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးမှာ အောင်မြေ သာစံနယ်မြေမှာရှိတဲ့ ရွှေမန်းတောင်ကွင်းကိုလည်း ဆောက်နေပါပြီ။ ဆောက်မယ်ဆိုရင် ငွေလိုပါ တယ်။ ဥပမာ (၄)ထပ်ဆောင်မှာ (၁)ထပ်လျှင် (၃)ခန်းပါပြီးတော့မှ တစ်ခန်းလျှင် လူ(၃၀)ဦးနှုန်း ဆိုတော့ (၁)ထပ်မှာ လူ(၉၀)ဦး နေလို့ရတယ်။ (၄)ထပ်ဆိုတဲ့အခါ (၃၆၀)ဦး နေလို့ရပါတယ်။ ဒါတွေ ကို ဆောက်မယ်ဆိုရင် ငွေကျပ်(၄၁၁.၈၄)သန်း ကုန်ပါတယ်။ ဒီပိုက်ဆံကို လာမည့် ပြည်ထောင်စု ဘတ်ဂျက်မှာ တင်ပြီး ဆောက်ဖို့ရှိပါတယ်။ မဆောက်လို့ မဖြစ်ပါဘူး။ နောက်တစ်ချက်ကတော့ ဒီလိုဆောက်မှသာလျှင် ပြည်သူများသည် အားကစားကို စိတ်ဝင်စားလာမယ်၊ အားကစားကို လုပ်မယ်၊ လုပ်ရင်းနှင့် တော်တဲ့လူတွေပေါ်လာရင် ကျွန်တော်တို့ နိုင်တာဖြစ်မယ်။ အဲဒီတော့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး မေးတဲ့အထဲမှာ သဘောမတူတဲ့ အချက်ကတော့ ဒါပါပဲခင်ဗျား။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီးက ဘာပြောလည်းဆိုရင် အားကစားပြိုင်ပွဲများတွင် မရှိမဖြစ် လိုအပ် သည်မှာ ဘတ်ဂျက်မဟုတ်ဘဲ၊ ပရိသတ်၏ အားပေးမှု၊ အားကစားသမားများ၏ ကြိုးစားမှု၊ စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ပေါင်းစပ်ရန် လိုအပ်သည်။ ဒုတိယပိုင်းကို ကျွန်တော်လုံးဝ သဘောတူပါတယ်။

ပထမပိုင်းကို သဘောမတူဘူးဆိုတာက ကျွန်တော်တို့က တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်မှာ လုပ်ချင်တိုင်းလုပ်လို့မရဘူး။ တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်တစ်ခုမှာ သွားလုပ်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် အားကစား သမားတွေ၊ အုပ်ချုပ်သူတွေ၊ နည်းပြတွေ၊ ဒိုင်တွေအတွက် နေရာရှိရမယ့်အပြင် သူတို့ကို ကျွေးမွေး ဖို့အတွက် ဝန်ထမ်းတွေ အများကြီးလိုပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့က တစ်ကြိမ်တည်းမှာ လုပ်လို့မရပါဘူး။ လုပ်နေတာက ခုနက တောင်ကြီးတို့ ဒီဟာမျိုးတော့ လုပ်လို့ရတယ်။ ဆက်လက် ပြီးတော့ ကျွန်တော် လုပ်ဖို့ရှိပါတယ်။ အားကစားပစ္စည်းဆိုတာက အားကစားပစ္စည်းမရှိရင် ကစားလို့ မရပါဘူး။ မြားပစ်တစ်ခုတည်းကိုပဲ ကြည့်ပါဦး။ မြားပစ်မှာ မြားတံတန်ဖိုးက ဒေါ်လာ(၂၀၀၀)ကနေ ဒေါ်လာ(၃၀၀၀)ရှိပါတယ်။

စက်ဘီးတစ်စီးမှာ Road Bike ဆိုရင် ထိုင်ဝမ်လုပ်က ဒေါ်လာ(၅၆၀၀)၊ အမေရိကန် လုပ်က ဒေါ်လာ(၁၀၀၀၀)၊ Mountain Bike ဆိုရင် ထိုင်ဝမ်လုပ်က ဒေါ်လာ (၄၅၀၀)၊ အမေရိကန် လုပ်က ဒေါ်လာ(၉၀၀၀)၊ BMX ဆိုရင် ထိုင်ဝမ်လုပ်က ဒေါ်လာ(၇၅၀)၊ US က ဒေါ်လာ(၃၀၀၀)၊ ဒီဟာတွေရှိမှသာလျှင် အားကစားက လုပ်လို့ရပါမယ်။ ပိုက်ဆံမရှိရင် လုပ်လို့မရပါဘူး။ အားကစား က ဒီတစ်ခုတည်း ရှိပါသေးတယ်။ မြားတွေ အရမ်းကိုဈေးကြီးပါတယ်။ အလားတူပါပဲ။ အများကြီး၊ အများကြီး ဆိုလိုတာက ပိုက်ဆံတော့ ရှိဖို့လိုတယ်။

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီး ပြောတဲ့အတိုင်းလုပ်မှာပါ။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီး ပြောတာ့ အဲဒီအချက်တွေကို လုံးဝထောက်ခံတယ်။ ၂၀၁၈–၂၀၁၉ ခုနှစ်ကို ပြန်ကြည့်တဲ့အခါမှာ နေပြည်တော်မှာလုပ်တဲ့ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ် အကြီးစားတွေပေါ့။ နိုင်ငံခြားပွဲ၊ တိုင်းဒေသ ကြီးနှင့် ပြည်နယ်ပွဲက (၂၅)ခု လုပ်ပါတယ်။ ရန်ကုန်မှာ (၆)ခု၊ မန္တလေးမှာ (၂)ခုပဲ လုပ်ပါတယ်။ နေပြည်တော်မှာလုပ်တဲ့ (၂၅)ခုမှာ အားကစားကွင်းအတွင်း တက်တဲ့လူတွေ အကုန်လုံးပေါင်းလိုက် တော့ ဘာမှမရှိပါဘူး။ ၂၀၁၉–၂၀၂၀ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှာ နေပြည်တော်မှာ(၂၄)ခု၊ ရန်ကုန်မှာ (၅)ခု၊ မန္တလေးမှာ(၁)ခု၊ ရှမ်းမှာ(၂)ခု အဲဒီလိုဖြစ်နေပါတယ်။ အဲဒီတော့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး အောင်ဆန်း အားကစားကွင်းကိုလုပ်ဖို့ ဒီနေ့ပဲ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးမှ ဦးဖြိုးမင်းသိန်း နဲ့ ဆွေးနွေးဖို့ ဒုတိယ ဝန်ကြီးကို လွှတ်လိုက်ပါတယ်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး၊ အောင်ဆန်းကွင်းထဲမှာ အမြန်ဆုံး ကစားလို့ ရအောင် ကျွန်တော်တို့ ဒီနေ့ပဲ ဆွေးနွေးပါတယ်။ အမြန်ဆုံး လုပ်မှာပါ။ ရန်ကုန်မှာလုပ်လို့ရှိရင် ပွဲကြည့်ပရိသတ်က အလွန်များပါတယ်။ ဒါ အားကစားအတွက် အရမ်းကောင်းပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ တစ်ချက်တင်ပြရရင် အားကစားနှင့် ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာနက အားကစား နိုင်ဖို့ အဓိကပါ။ National Fitness ဆိုတာ EIM – Exercise is Medicine ။ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ကြီးပြောတဲ့ဟာ ပါ ပါတယ်။ စလုပ်နေပါတယ်။ ရှန်ဟိုင်းမှာ (၉)ကြိမ်မြောက် ကျင်းပ ပြုလုပ်တဲ့ ကမ္ဘာ့ Health Promotion Conference တက်တဲ့အခါမှာ EIM ဆိုတာ လုပ်နေတာ တစ်ကမ္ဘာလုံးကို ကျွန်တော် ပြန်ရောက်ရောက်ချင်းပဲ အဲဒါကို စပြီးလုပ်ပါတယ်။ အခု တော်တော်ကို လုပ်နေပါပြီ။ တစ်ပြည်လုံးအတိုင်းအတာနဲ့ Exercise လုပ်ရင်းနဲ့ အားကစား စိတ်ဝင်စားသွားပြီး ပြိုင်မယ်ဆိုရင် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီး လိုအပ်တဲ့ ဒီအားကစားသမားတွေ ပိုများလာမယ်။ အနိုင်တွေလည်း ပိုများလာမှာဖြစ်တဲ့အတွက် ဒါကို လုပ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီမေးခွန်းကို မေးတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီးကို အများကြီး ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ဒီမေးခွန်းကို ဒီလောက်ပဲ ဖြေမှာဖြစ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးအများကြီးတင်ပါတယ်ခင်ဗျား။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးကိုကိုနိုင် ၏ ကြယ်ပွင့်ပြမေးခွန်းဖြစ်တဲ့ နိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားများအားလုံး သွေးသွင်း ဆေးကုသမှုခံယူရာတွင် အရည်အသွေးပြည့်မီ သန့်စင်သောသွေး ရရှိနိုင်ရေးအတွက် ရန်ကုန်မြို့ အမျိုးသားသွေးဌာနကဲ့သို့ တခြားမြို့ကြီးများတွင် သွေးဌာနများကို နှစ်စဉ် စီမံချက် တိုးချဲ့ဆောက်လုပ် သွားရန် အစီအစဉ် ရှိ/မရှိ ဖြေကြားမှာဖြစ်ပါတယ်။

အကျဉ်းချုပ်အားဖြင့် ပြောရမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ အစီအစဉ်ရှိပါတယ်။ ဆက်လက် တင်ပြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို သွေးဌာနတွေ တစ်ခုတစ်ခု လုပ်ဖို့ဆိုတာ တော်တော်မလွယ်ပါဘူး။ ဥပမာဆိုလို့ရှိရင် ရန်ကုန်ကဲ့သို့သော သွေးဌာနတစ်ခုကို လုပ်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ က ပိုက်ဆံတော်တော်များပါတယ်။ ရန်ကုန်ကဲ့သို့ အဆင့်(၁) Regional Blood Center က ငွေကျပ် (၇၉၄)သန်းကုန်ပါတယ်။ အဆင့်(၂) Regional Blood Center ကလည်း အဲဒီလောက်ပဲ ငွေကျပ် (၇၉၄)သန်းကုန်ပါတယ်။ တစ်ဆင့်ငယ်တဲ့ သွေးဘဏ် Hospital Blood Bank ဆိုလို့ရှိရင်တော့ ငွေကျပ်(၄၂၁)သန်းကုန်ပါတယ်။ သွေးဘဏ်ငယ် Blood Issue လုပ်တဲ့ဟာကတော့ ငွေကျပ်(၁၁၀)သန်း ကုန်ပါတယ်။

ပြန်ကြည့်တဲ့အခါ ၂၀၁၈–၂၀၁၉ ဘဏ္ဍာရေးနှစ် ဘတ်ဂျက်မှာ သွေးအိတ်တွေ ဝယ်ဖို့ ရန်ကုန် အမျိုးသားသွေးလှူဘဏ်ကို ငွေကျပ်သိန်းပေါင်း(၁၅၀၀၀) ပေးရပါတယ်။ ဘာညာဝယ်ဖို့၊ သွေးစစ်ဆေးဖို့ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ် တစ်ပြည်လုံးမှာရှိတဲ့ ဆေးရုံများကို သွေးခံအိတ်တွေ ဝယ်ဖို့ ကျပ်သိန်းပေါင်း(၅၂၀၀၀) ပေးထားရပါတယ်။ သွေးလှူဘဏ်မှာလာပြီး လူတစ်ယောက် သွေးလှူတယ်ဆိုရင် ပိုက်ဆံ ငွေကျပ်(၃၀၀၀၀)လောက်ကုန်ပါတယ်။ အလကားမဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒါ တွေကို ကျွန်တော် အကုန်သိရှိ ပါတယ်။

လာမယ့်ဘတ်ဂျက်နှစ်မှာ တချို့ တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်အကြီးကြီးမှာတော့ ငွေကျပ် (၇၉၄)သန်းဟာမျိုး တင်မယ်။ အငယ်တွေမှာတော့ ငွေကျပ်(၄၂၁)သန်းတန်၊ ငွေကျပ်(၁၁၀)သန်း တန်လို တင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ နောက်နှစ်မှာ မန္တလေးနဲ့ နေပြည်တော်ကို တင်မှာဖြစ်ပါတယ်။ မန္တလေးနှင့် နေပြည်တော်မှာ တင်မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော် အကုန် သွေးလှူဘဏ်တစ်ခုမှာလုပ်တဲ့ အဓိကလုပ်တာကတော့ သွေးလှူဘဏ်ရှင် စုဆောင်းရမယ်၊ သွေးအုပ်စုတွေ ခွဲရမယ်၊ သွေးက တစ်ဆင့် ကူးတဲ့ရောဂါတွေ စစ်ရမယ်၊ သွေးနဲ့ သွေးပစ္စည်းတွေ ခွဲထုတ်ရမယ်၊ Plasma , Platelets တို့ ခွဲထုတ်ရမယ်၊ သေချာသိုလှောင်ရမယ်၊ သေချာဖြန့်ဖြူးရမယ်၊ သေချာ Monitoring System လုပ်ရမယ်။ တော်တော် လက်ဝင်တဲ့ကိစ္စပါ။ National Blood Bank ကတော့ အမှန်အတိုင်း ပြောမယ်ဆိုရင် ကမ္ဘာ့အဆင့်နီးပါးလောက်တောင် မီတယ်လို့ ပြောရပါမယ်။ သေသေချာချာ လုပ်ထားပါတယ်။ ဒါမျိုးကို မန္တလေးနဲ့ နေပြည်တော်မှာတော့ နောက်နှစ်မှာလုပ်ဖို့ ဘတ်ဂျက်ကို တင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

အစိုးရ၊ လွှတ်တော်ကလည်း ဘတ်ဂျက်ကို ခွင့်ပြုမယ်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။ ဒါ နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံလုံးအတွက် အရေးကြီးတာ၊ မည်သူမဆို အချိန်မရွေး သွေးလိုနိုင်တဲ့အတွက် ဒါကိုတော့ ကျွန်တော်လုပ်မှာပါ။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီး ပြောတာ မှန်ပါတယ်။ ရန်ကုန်မှာရှိတဲ့ National Blood Bank က ရန်ကုန်မှာရှိတဲ့ ဆေးရုံ(၁၅)ရုံ ကိုတော့ ရာခိုင်နှုန်းအပြည့်ပေးနိုင်တယ်။ ကျန်တဲ့ (၈)ရုံကိုတော့ မပေးနိုင်သေးပါဘူး။ ရန်ကုန် Blood Bank ကို တာဝန်ခံတဲ့ ဒေါက်တာသီတာအောင် အနေနဲ့လည်း သေသေချာချာလုပ်တဲ့အတွက် လှူခြန်းတဲ့လူတွေဟာဆိုရင် တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ် များလာပါတယ်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်မှာဆိုရင် လူတစ်သိန်း ပြည့်တော့မှာပါ။ တစ်သိန်းသောလူများ ကိုယ့်ဟာကိုယ် Voluntary အလှူခံလာတယ်ဆိုတာ တော်ရုံတန်ရုံ Asset လုပ်လို့မရဘူး။ သူသေသေချာချာ ကြိုးစားပြီးတော့ အဖွဲ့အစည်းတွေ၊ စက်ရုံတွေနဲ့ ချိတ်တယ်။ လူတစ်သိန်းရပါပြီ။ ဆက်ပြီးတက်ဖို့ရှိတယ်။ Graph ကို ကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ ထောင်ပြီးတက်နေတယ်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် လောက်က စတက်လာတာ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ၂၀၁၆ ခုနှစ်၊ ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ၂၀၁၈ ခုနှစ် တွေမှာ နှစ်စဉ် တက်လာတယ်။ ၂၀၁၉ ခုနှစ်မှာလည်း တက်မှာသေချာပါတယ်။ ဒါကို ဆက်လက်ပြီးတော့ ကြိုးစား မှာဖြစ်ပါတယ်။

Replacement ကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီးပြောတာ မှန်ပါတယ်။ Replacement Donar နဲ့ Voluntary ဟာ မတူပါဘူး။ Replacement Donar မှာ တော်တော် အန္တရာယ်ရှိပါတယ်။ အသေးစိတ် မပြောပါဘူး။ (၇)ချက်ရှိပါတယ်။ Replacement Donar တော့ လုံးဝလက်မခံပါဘူး။ ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ World Health Assembly Resolution ကလည်း Replacement Donar တွေကို လက်မခံပါနဲ့။ Voluntary Donar တွေကိုသာ လက်ခံပါလို့ ပြောပါတယ်။ အခု တစ်ချက် ကတော့ National Blood Bank ရှိတယ်။ မန္တလေးမှာတော့ Regional Blood Center (1) , Regional Blood Center (2)လုပ်မယ်။ နောက်တစ်ခါ Hospital Blood Bank Small Skill Blood Bank လေးပါ။ Hospital Blood Bank တွေကိုတော့ လောလောဆယ် ဓာတ်ခွဲဌာနကပဲ တာဝန် ယူပြီးလုပ်နေရပါတယ်။ ဒီကိစ္စကို အထူးဦးစားပေးပြီး ဆောင်ရွက်မှာပါ။ National Blood Bank မှာ ဂျပန်လူမျိုးတစ်ယောက်ဟာ ပိုက်ဆံတစ်ပြားမှ မယူဘဲနဲ့ Computerized System ကို သေချာ

လုပ်ပေးတာ (၁)နှစ်နီးပါးရှိပါပြီ။ ဒီနေရာမှာ သူ့ကိုလည်း ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြောချင်ပါတယ်။ တော်တော်ကို ပီပြင်ပါတယ်။ စနစ်ကျတယ်။ Scientific ဖြစ်တယ်။ မန္တလေးနဲ့ နေပြည်တော်မှာ နောက်နှစ်ဘတ်ဂျက်မှာ ထည့်မည်ဖြစ်ကြောင်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီးအား လေးစားစွာ ဖြေကြားအပ်ပါတယ်။ အားလုံးကို ကျေးဇူးအများကြီးတင်ပါတယ်ခင်ဗျား။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ၊ အတွင်းရေးမှူး သို့မဟုတ် ကော်မတီက တာဝန်ပေး အပ်သော ကော်မတီဝင်က ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အတည်ပြုပြီး ပေးပို့လာသော မြန်မာနိုင်ငံ ဆေးကောင်စီဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းအား အမျိုးသားလွှတ်တော်က ဆွေးနွေးနိုင်ရန် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ အစီရင်ခံစာကို ဖတ်ကြား ရှင်းလင်းခြင်း

အချိန်၊ ၁၁:ဝ၆။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၆)ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ မြန်မာနိုင်ငံ ဆေးကောင်စီ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းအား ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင် စတင် ဆွေးနွေးပြီး ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အတည်ပြု၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ ပေးပို့လာပါတယ်။ အဆိုပါ ဥပဒေကြမ်းကို အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များထံ ကြိုတင်ဖြန့်ဝေထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အတည်ပြုပြီး ပေးပို့လာသော မြန်မာနိုင်ငံ ဆေးကောင်စီ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းအား အမျိုးသားလွှတ်တော်တွင် ဆွေးနွေးနိုင်ရန် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ အစီရင်ခံစာကို ကော်မတီက ဖတ်ကြား ရှင်းလင်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အချိန်၊ ၁၁:၀၇။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့် အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံး မင်္ဂလာပါလို့ ဦးစွာပထမ နှုတ်ခွန်းဆက်သ ဂါရဝပြုအပ် ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ကရင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၀)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီဝင် ဒေါက်တာမျိုးအောင် ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီဝင် ဒေါက်တာမျိုးအောင် ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ တာဝန်ပေးချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံဆေးကောင်စီ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းအပေါ် စိစစ်တင်ပြခြင်း အစီရင်ခံစာကို ဖတ်ကြားတင်သွင်း သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏

မြန်မာနိုင်ငံဆေးကောင်စီဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းအပေါ် စိစစ်တင်ပြခြင်းအစီရင်ခံစာ

စာအမှတ်၊ ၁/အမ(ကော်မတီ–၁)၁/၂၀၁၉–၆၂၂

ရက်စွဲ ၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ၊ ဒီဇင်ဘာလ ၅ ရက်

၁။ လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က မြန်မာနိုင်ငံ ဆေးကောင်စီ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းကို ၁၉ – ၁၁ –၂၀၁၉ ရက်နေ့တွင် ပြင်ဆင်ချက်များဖြင့် အတည်ပြုပြီး အမျိုးသားလွှတ်တော်တွင် ဆွေးနွေးနိုင်ရန်အတွက် ပေးပို့လာပါသည်။ ယင်း ဥပဒေကြမ်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီသည် ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကော်မတီ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ကျန်းမာရေး၊ အားကစားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာကော်မတီ၊ မြန်မာနိုင်ငံဆေးကောင်စီ၊ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံးတို့မှ တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ၃ – ၁၂ –၂၀၁၉ ရက်နေ့တွင် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခဲ့ပါသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်

၂။ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီသည် မြန်မာနိုင်ငံဆေးကောင်စီ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းကို လေ့လာစိစစ်ရာတွင် ဥပဒေရေးထုံးမှန်ကန်မှုရှိစေရန်အတွက် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်က အတည်ပြုထားသည့် အပိုဒ် ၂ တွင်ဖော်ပြထားသော စကားရပ်များအစား မြန်မာ နိုင်ငံဆေးကောင်စီဥပဒေတွင် ပါရှိသော ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန ဆိုသည့်စကားရပ်ကို ကျန်းမာရေး နှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာန ဆိုသည့်စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးရမည် ဆိုသည့်စကားရပ်ဖြင့်လည်း ကောင်း၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပယ်ဖျက်ထားသည့် အဆိုပြုပြဋ္ဌာန်းချက် အပိုဒ် ၂ တွင်ပါရှိသော ပုဒ်မခွဲ (ဋ)နှင့် (ဌ)၊ အပိုဒ် ၃ တွင်ပါရှိသော ပုဒ်မ ၅၊ အပိုဒ် ၁၃ တွင်ပါရှိသော ပုဒ်မ ၃၀၊ အပိုဒ် ၁၄ တွင်ပါရှိသော ပုဒ်မ ၃၀၊ အပိုဒ် ၁၅ တွင်ပါရှိသော ပုဒ်မ ၃၀၊ အပိုဒ် ၁၆ တွင်ပါရှိသော ပုဒ်မ ၄၀ တို့ကို အဆိုပြု ပြဋ္ဌာန်းချက်အတိုင်း ပြန်လည်ထားရှိသင့်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

ကော်မတီ၏သဘောထားမှတ်ချက်

၃။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီသည် မြန်မာနိုင်ငံဆေးကောင်စီ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းအပေါ် သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာန၊ သက်ဆိုင်ရာ ကော်မတီများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ ဆေးကောင်စီ၊ ပြည်ထောင်စုရှေ့နေချုပ်ရုံးတို့မှ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အသေးစိတ် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသဖြင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်က အတည်ပြုဆောင်ရွက်နိုင်ပါရန် လေးစားစွာ အစီရင်ခံတင်ပြအပ်ပါသည်။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အတည်ပြုပြီး ပေးပို့ လာသော မြန်မာနိုင်ငံ ဆေးကောင်စီဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းအား ဆွေးနွေးလိုသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များရှိလျှင် အမည်စာရင်း တင်သွင်းနိုင်ကြောင်း ကြေညာခြင်း

အချိန်၊ ၁၁:၁၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၇)ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အတည်ပြုပြီး ပေးပို့လာသော မြန်မာနိုင်ငံ ဆေးကောင်စီ ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြင်ဆင်ချက်အဆို တင်သွင်းလိုသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များရှိပါက ပြင်ဆင်လိုသည့် အပိုဒ်၊ အပိုဒ်ခွဲအလိုက် အသေးစိတ် ဖော်ပြ လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး ၁၈–၁၂–၂၀၁၉ ရက်နေ့ (ဗုဒ္ဓဟူးနေ့)ထက် နောက်မကျဘဲ အမျိုးသား လွှတ်တော်ရုံး၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံ အမည်စာရင်း တင်သွင်းနိုင်ပါတယ်။

ဒေါက်တာခွန်ဝင်းသောင်း၊ ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)၏ ကချင်ပြည်နယ်သာမက တခြားသော တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များသို့တိုင် ဧကများစွာ ဆက်လက်စိုက်ပျိုးလျက်ရှိသော တရုတ်တစ်သျှူး ငှက်ပျောစိုက်ပျိုးခြင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများကို စည်းကမ်းတကျ ထိန်းသိမ်းကွပ်ကဲနိုင်စေရန်၊ ရေရှည်တွင် ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများအား ကြိုတင်တားမြစ်နိုင်ရန်နှင့် ရသင့်သော အခွန်ဘဏ္ဍာများ ရရှိနိုင်ရန်အလို့ငှာ သက်ဆိုင်သည့် ဌာနအသီးသီးတို့မှ ဟန်ချက်ညီညီ ပါဝင် လုပ်ဆောင်နိုင်မည့် ထိရောက်သည့် မူဝါဒလမ်းညွှန်မှု စီမံချက်တစ်ရပ်ရပ်ကို ချမှတ်၍ အဓိကကျ သည့် ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးပါရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ဆက်လက် ဆွေးနွေးခြင်း

အချိန်၊ ၁၁:၁၁။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၈)ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)မှ ဒေါက်တာခွန်ဝင်းသောင်း တင်သွင်းထားသည့် ကချင် ပြည်နယ်သာမက တခြားသော တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များသို့တိုင် ဧကများစွာ ဆက်လက် စိုက်ပျိုးလျက်ရှိသော တရုတ်တစ်သျှူးငှက်ပျောစိုက်ပျိုးခြင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများကို စည်းကမ်း တကျ ထိန်းသိမ်းကွပ်ကဲနိုင်စေရန်၊ ရေရှည်တွင်ဖြစ်ပေါ်လာမည့် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများအား ကြိုတင်တားမြစ်နိုင်ရန်နှင့် ရသင့်သောအခွန်ဘဏ္ဍာများ ရရှိနိုင်ရန်အလို့ငှာ သက်ဆိုင်သည့် ဌာန အသီးသီးတို့မှ ဟန်ချက်ညီညီ ပါဝင်လုပ်ဆောင်နိုင်မည့် ထိရောက်သည့် မူဝါဒလမ်းညွှန်မှု စီမံချက် တစ်ရပ်ရပ်ကို ချမှတ်၍ အဓိကကျသည့် ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် ပေးပါရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ဆွေးနွေးရန် ကျန်ရှိတဲ့ လွှတ်တော်

ကိုယ်စားလှယ်များ ဆက်လက်ဆွေးနွေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆွေးနွေးမယ့် ကိုယ်စားလှယ်များ တစ်ဦးလျှင် (၈)မိနစ်ထက် မပိုဘဲ ဆွေးနွေးခွင့်ပြုမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပထမဦးစွာ ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ ဒေါက်တာခင်မကြီး ဆွေးနွေး နိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၁:၁၂။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ အားလုံးပဲ မင်္ဂလာပါလို့ နှုတ်ခွန်းဆက်သ ဂါရဝပြုအပ် ပါတယ်ရှင်။ ကျွန်မကတော့ ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၈)မှ ဒေါက်တာခင်မကြီး ဖြစ်ပါ တယ်။ ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော်(၁၄)ကြိမ်မြောက်ပုံမှန်အစည်းအဝေး (၁၁)ရက်မြောက် နေ့မှာ ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)မှ ဒေါက်တာခွန်ဝင်းသောင်း တင်သွင်းထားတဲ့ တစ်သျှူး ငှက်ပျောစိုက်ခင်းများအပေါ် ထိရောက်တဲ့ မူဝါဒချမှတ်ပြီး အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးဖို့ ပြည်ထောင်စုအစိုးရကို တိုက်တွန်းကြောင်းအဆိုကို ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးရှင်။ တစ်သျူးငှက်ပျောစိုက်ပျိုးခြင်း ဟာ ကချင်ပြည်နယ်၊ ဝိုင်းမော်မြို့နယ်အတွင်းမှာ လွန်ခဲ့တဲ့ ၂၀၀၇ ခုနှစ်ခန့်မှ စတင်ဝင်ရောက် စိုက်ပျိုးလာခဲ့ကြပြီး ယနေ့အချိန်မှာ ကချင်ပြည်နယ်အတွင်းမှာသာမက စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တို့အထိ စိုက်ပျိုးဖို့ကြိုးပမ်းနေကြတယ်လို့ သိရပါတယ်။ ကချင်ပြည်နယ်အတွင်းမှာကို ဧကတစ်သိန်းကျော်မကရှိနေပြီး အလျင်အမြန် တိုးချဲ့လုပ်ကိုင်နေ ကြတာကိုလည်း တွေ့မြင်နေရပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးရှင်။ ကျွန်မအား Power Point အသုံးပြုခွင့်ပေးပါရန် တောင်းခံအပ်ပါတယ်ရှင်။ အစပိုင်းမှာ နယ်မြေမအေးချမ်းမတည်ငြိမ်မှုကို အခွင့်ကောင်းယူပြီးတော့ ပတ်သက်သူတို့နဲ့ ပူးပေါင်း ပြီးတော့ စတင်စိုက်ပျိုးခဲ့ကြရာမှာ ဒေသခံကျေးရွာလူထုထဲမှ မြေယာများကို ညှိနှိုင်းငှားရမ်းခြင်း၊ ညှိနှိုင်းဝယ်ယူခြင်းများအပြင် အနီးအနားမှ မြေယာများကို ငှားရမ်းလိုက်ခြင်းကြောင့် မဖြစ်မနေ ငှားရမ်းလိုက်ရတဲ့ ဖိအားပေးမှုတွေ၊ သက်ဆိုင်ရာလုပ်ပိုင်ခွင့် ရရှိထားပြီးဖြစ်လို့ မငှားရမ်းခဲ့ရင်၊ မရောင်းပေးခဲ့ရင် စိုက်ပျိုးမြေအသိမ်းခံရ၊ ဆုံးရှုံးရမယ်လို့ ခြိမ်းခြောက်တာတွေ တောင်သူတွေကို မြေယာမှတ်ပုံတင် ပုံစံ(၇)ရအောင်လုပ်ပေးမယ်လို့ စည်းရုံးပြောဆိုတာ၊ ဘေးနေရာမှ မြေယာတွေကို ငှားရမ်းလိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း လိမ်လည်ပြောဆိုတာ၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေနေရာတွေကို ဖျက်ဆီးရှင်းလင်း ပြီးမှ မူလပိုင်ရှင်ကို လာရောက်အသိပေး အကြောင်းကြားတာတွေ၊ ဒေသခံ ကျေးရွာလူထုပိုင် သစ်တောစိုက်ခင်း၊ နှစ်ရှည်သီးနှံစိုက်ခင်းများမှာ အတင်းအဓမ္မဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်း၊ ဒေသ အာဏာပိုင်များရဲ့ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်း စတဲ့ နည်းလမ်းပေါင်းစုံနဲ့

တစ်သျှူးငှက်ပျောစိုက်ခင်းများ အလျင်အမြန် များပြားလာခဲ့ပါတယ်။ ဤကဲ့သို့ များပြားလာတာနဲ့အမျှ ဒေသတွင်းရှိ လူထု၏ လယ်မြေ၊ ယာမြေများသာမက မြေလွတ်၊ မြေလပ် များ၊ ကျေးရွာပိုင် စိုက်ခင်းများ၊ ဒေသခံများရဲ့ စားဝတ်နေရေးအတွက် အားထားနေရတဲ့ သစ်တော၊ ဝါးတော၊ ကြိမ်တော၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်များ၊ ဘယဆေးပင်များ၊ ပန်းပင်၊ သစ်ခွပင်များ ရှားပါး လာခဲ့သလို ဒီတော၊ ဒီတောင်များမှာ မှီခိုနေကြတဲ့ တိရစ္ဆာန်များ နေစရာမရှိတော့ဘဲ ပျောက်ကွယ် မတတ်ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ သစ်တောများ ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်း မီးရှို့ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးမြေနေရာ မြေပြင် ညှိခြင်း၊ ပိုးသတ်ဆေး၊ ပေါင်းသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေဩဇာ အသုံးပြုခြင်းတို့ကြောင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ပျက်စီးမှုများ ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ လေထု၊ ရေထု ညစ်ညမ်းမှုများကြောင့် ကျန်းမာရေးများ ထိခိုက်လာခဲ့ကြပါတယ်။ လုပ်ကိုင်စားသောက်နေကြတဲ့ လယ်မြေ၊ ယာမြေများ ပျောက်ကွယ် ဆုံးရှုံးမှုကြောင့် စားဝတ်နေရေး ခက်ခဲလာခဲ့ကြရပါတယ်။ ဝေးလံတဲ့နေရာမှာ သွားရောက်စိုက်ပျိုး လုပ်ကိုင်ကြပေမယ့် တစ်သျှူးငှက်ပျောစိုက်ခင်းများ ဖြစ်သွားကြတဲ့အတွက် သွားစရာလမ်းတောင် မရှိတော့တဲ့ အခက်အခဲ၊ လမ်းလုံခြုံရေးအခက်အခဲ၊ တချို့နေရာများမှာ တောင်ယာလုပ်ရန် မြေနေရာပင်မရှိတော့တဲ့ အခက်အခဲတွေ ကြုံကြရပါတယ်။ တစ်စထက်တစ်စ အလျင်အမြန် တစ်သျှူးငှက်ပျောစိုက်ပျိုးရေးများ ကြီးထွားလာတာနဲ့အမျှ ဒေသခံတွေရဲ့ လယ်မြေ၊ ယာမြေ၊ မြေလွှတ်၊ မြေရိုင်းများသာမက သစ်တောမြေတွေပါ ငှက်ပျောခင်းကြီးတွေဖြစ်ကုန်တာ တွေ့ရပါတယ်။ ၂၀–၉–၂၀၁၈ ရက်နေ့ ထုတ်ထားတဲ့ သစ်တောဥပဒေပုဒ်မ ၁၂(က)မှာ မည်သူမဆို သစ်တော နယ်မြေနှင့် သစ်တောဖုံးလျှမ်းလျက်ရှိသည့် အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲခွင့်ရှိသော မြေအတွင်း ဖွံ့ဖြိုးမှု လုပ်ငန်း သို့မဟုတ် စီးပွားရေးစီမံကိန်းလုပ်ငန်း တစ်ရပ်ရပ်ကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်လိုလျှင် ဝန်ကြီးဌာန၏ သဘောတူညီချက်ကို ကြိုတင်ရယူရမည်လို့ ပါရှိပါတယ်။ အခု ဒီတစ်သျှူးငှက်ပျော စိုက်ခင်းတွေဟာ ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ သဘောတူညီခွင့်ပြုချက်ရရှိပြီးမှသာ လုပ်ကိုင်ခဲ့တာ ဟုတ်ရဲ့လားဆို တာကို စုံစမ်းဖော်ထုတ်ပြီးတော့ သစ်တောပြုန်းတီးမှုကနေ ကာကွယ်ကြရမယ့်အချိန်ဖြစ်ပါတယ်ရှင်။

လေးစားရပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးရှင်။ ဒါကတော့ သစ်တောဥပဒေ ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ်များ ဖြစ်ပါတယ်။ ပုဒ်မ ၄၀ (က)(၁)မှာ သစ်တောနယ်မြေအတွင်း ဝင်ရောက် ကျူးကျော်အခြေချနေထိုင်ခြင်း၊ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်မွေးမြူခြင်း၊ ပုဒ်မ ၄၀(က)(၃)မှာ ခွင့်ပြုမိန့်မရရှိဘဲ သစ်တောနယ်မြေအတွင်း ပျက်စီးစေရန် တမင်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းခြင်း၊ တူးဆွခြင်း သို့မဟုတ် မူလအနေအထား ယိုယွင်းစေခြင်း၊ ပုဒ်မ ၄၁(၁)သစ်တောနယ်မြေအတွင်း ခွင့်ပြုချက် မရှိဘဲ ကျွန်းနှင့် တားမြစ်သစ်ပင်မှအပ မည်သည့်သစ်ပင်ကိုမဆို ပျက်စီးစေခြင်း၊ သင်းသတ်ခြင်း၊ ခုတ်လှဲခြင်း၊ ပိုင်းဖြတ်ခြင်း၊ ဖောက်ထွင်းခြင်း၊ ပုဒ်မ ၄၀(ဃ) သစ်တောနယ်မြေအတွင်း သစ်တော များကို မီးဖြင့်ပျက်စီးစေခြင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့ပါက တည်ဆဲဥပဒေအရ ပြစ်မှု၊ ပြစ်ဒဏ်နှင့် ငွေဒဏ်များ ကျခံစေရမည်လို့ ပါရှိပါတယ်။

ယခု တစ်သျှူးငှက်ပျောစိုက်ပျိုးနေကြခြင်းဟာ အထက်ဖော်ပြပါဥပဒေများနှင့် ဆန့်ကျင် ချိုးဖောက်ပြီးတော့ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နေကြတာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ ယခုအချိန်မှာ ရာသီဥတု ဖောက်ပြန်ပြီးတော့ ပူလွန်း၊ အေးလွန်းခြင်း၊ မိုးခေါင်ရေရှားခြင်း၊ ရေကြီးရေလျှံမှု၊ မြေပြိုမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဟာ သစ်ပင်၊ သစ်တောတွေ ပြုန်းတီးမှုကြောင့် ဆိုတာကို သိရှိလာကြရတဲ့အတွက် ကမ္ဘာကြီးရဲ့ နေရာဒေသအသီးသီးမှာရော၊ မြန်မာပြည်မှာပါ သစ်ပင်၊ သစ်တောများကို အထူးဂရုစိုက် ပြီးတော့ စိုက်ပျိုးထိန်းသိမ်းနေကြရပါတယ်။ အိမ်နီးချင်းတရုတ်နိုင်ငံမှာဆိုရင် တောတောင်များမှာ သာမက မြို့တွေ၊ ရွာတွေအားလုံးမှာ သစ်ပင်၊ သစ်တောများ ပြုစုပျိုးထောင်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်းကို အထူးအလေးပေး ဆောင်ရွက်နေတာ တွေ့ရပါတယ်။ အောင်မြင်နေတာလည်း တွေ့ရပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာလည်း သစ်တောတွေ ပြုန်းတီးလာမှုကြောင့် ရေကြီးရေလျှံတာ၊ မြေပြိုတာ၊ ရာသီဥတု ပူလွန်း၊ အေးလွန်းတာတွေ ကြုံတွေ့နေကြရပြီဆိုတာ အားလုံးအသိပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကချင်ပြည်နယ်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးအထက်ပိုင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်စတဲ့ သစ်တောများရှိတဲ့နေရာတွေမှာ တစ်စတစ်စနဲ့ စည်းကမ်းမဲ့ အထိန်းအကွပ်မဲ့စွာနဲ့ အလျင်အမြန်တိုးပွားလာနေတဲ့ တစ်သျှူးငှက်ပျောစိုက်ခင်းတွေ ကို အချိန်မီ မတားမြစ်အရေးမယူနိုင်ကြရင် ဒီသဘာဝဘေးအန္တရာယ်တွေ ပိုမိုဆိုးရွားလာမှာ အသေအချာပါပဲ၊ အဆိုရှင် ဒေါက်တာခွန်ဝင်းသောင်း ရဲ့ အဆိုမှာ ပါရှိသလို တရုတ်စာနဲ့ ရေးသား ထားတဲ့ ဆိုင်းဘုတ်များနဲ့ စိုက်ပျိုးနေတဲ့ တစ်သျှူးငှက်ပျောစိုက်ခင်းများဟာ သာမန်အရပ်သားတို့ရဲ့ မြေယာတွေမှာသာမက အစိုးရကြိုးဝိုင်းသစ်တောမြေထဲအထိပါ ချဲ့ထွင်စိုက်ပျိုးထားကြလို့ သက်ဆိုင်ရာ ဌာနမှ အရေးယူ ဖြေရှင်းခြင်းများကို ပြုလုပ်နေရပြီဖြစ်ပါတယ်။ မျက်စိတဆုံးကျယ်ဝန်းတဲ့ ငှက်ပျော စိုက်ခင်းတွေနဲ့ ဥဒဟိုဝင်ရောက်သွားလာနေတဲ့ (၂၂)ဘီးကားကြီးများကိုလည်း ရေတွက်မကုန်အောင် တွေ့ရှိခဲ့ရပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ ပုဒ်မ ၆၅(ခ)မှာ ရင်းနှီးမှု လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် ကုမ္ပဏီ သို့မဟုတ် တစ်ဦးတည်းပိုင် သို့မဟုတ် တရားဝင် စီးပွားရေး အဖွဲ့အစည်းများ သို့မဟုတ် အဆိုပါ တရားဝင် ရုံးခွဲများကို ဥပဒေနှင့်အညီ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ပြီး မှတ်ပုံတင်ရမည်လို့ ပြဋ္ဌာန်း ထားပေမယ့် ကချင်ပြည်နယ်အတွင်း တစ်သျှူးငှက်ပျော ဝင်ရောက်စိုက်ပျိုးနေကြတဲ့၊ ရင်းနှီး မြှုပ်နှံတဲ့ ကုမ္ပဏီများ(၃၆)ခုရှိတယ်လို့ ကြားသိရပေမယ့် တရားဝင် မှတ်ပုံတင်ထားတဲ့ ကုမ္ပဏီများရဲ့ စာရင်းနဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိတဲ့မြေဧကတို့ကို ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ ထုတ်ပြန်ထားတာ မတွေ့ရသေးပါဘူး။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)မှ ဒေါက်တာခွန်ဝင်းသောင်း ၏ ကချင် ပြည်နယ်သာမက တခြားသော တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များသို့တိုင် ဧကများစွာ ဆက်လက် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိတဲ့ တရုတ်တစ်သျှူးငှက်ပျောစိုက်ပျိုးခြင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းများကို စည်းကမ်း တကျ ထိန်းသိမ်းကွပ်ကဲနိုင်စေဖို့ ရေရှည်မှာဖြစ်ပေါ်လာမည့် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးတွေကို ကြိုတင် တားမြစ်နိုင်ဖို့နဲ့ ရသင့်တဲ့ အခွန်ဘဏ္ဍာတွေ ရရှိနိုင်စေဖို့အတွက် သက်ဆိုင်တဲ့ ဌာနအသီးသီးတို့ ကနေပြီး ဟန်ချက်ညီညီ ပါဝင်လုပ်ဆောင်နိုင်မည့် ထိရောက်တဲ့မူဝါဒလမ်းညွှန်မှု စီမံချက်တစ်ရပ် ရပ်ကို ချမှတ်ပြီး အဓိကကျတဲ့ ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးစေဖို့ ပြည်ထောင်စုအစိုးရကို တိုက်တွန်းကြောင်းအဆိုကို ထောက်ခံလိုက်ရပါတယ်ရှင်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

ငှက်ပျောစိုက်ခင်းပြုလုပ်ရန် မီးရှို့ထားသော မြင်ကွင်းပုံ (ညည)

တစ်သျှူးငှက်ပျောစိုက်ခင်း မြင်ကွင်းပုံ (ညည–၁)

ငှက်ပျောသယ်ကားများ၏ မြင်ကွင်းပုံ (ညည–၂)

အချိန်၊ ၁၁:၂၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)မှ ဦးဆန်းမြင့် ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၁:၂၀။

ဦးဆန်းမြင့်၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)။ ။ လေးစားအပ်တဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနှင့်တကွ အားလုံး မင်္ဂလာပါ ။ ကျွန်တော်ကတော့ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၃)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးဆန်းမြင့် ဖြစ်ပါတယ်။

ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)မှ ဒေါက်တာခွန်ဝင်းသောင်းရဲ့ အဆိုကို ထောက်ခံ ဆွေးနွေးမှာဖြစ်ပါတယ်။ တစ်သျှူးငှက်ပျောဟာ တရုတ်တို့က Tissue Culture နည်းပညာဖြင့် မျိုးစေ့ထုတ် စိုက်ပျိုးသော ငှက်ပျောမျိုးဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၀၆–၂၀၀၇ ခုနှစ်လောက်မှာ ဘိန်း အစားထိုးသီးနှံအဖြစ် ကချင်ပြည်နယ်၊ မိုးမောက်မြို့နယ်အတွင်း မဒီးရန်ကွင်းနဲ့ ရှဒါန်ပါကွင်းတို့မှာ တရုတ်တစ်သျှူးငှက်ပျောကို စတင်စိုက်ပျိုးခဲ့ပါတယ်။ တစ်သျှူးငှက်ပျောစိုက်ပျိုးမှုကို မြောက်ပိုင်း တော်ဝင်ကုမ္ပဏီ၊ ငွေကြယ်ဖြူကုမ္ပဏီနဲ့ မြေသင်းရနံ့ကုမ္ပဏီတို့က စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး စုစုပေါင်း စိုက်ပျိုးမြေဧက (၁၃၀၀၀)ကျော်ရှိတယ်လို့ သိရပါတယ်။ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်ခန့်လောက်မှာ ကျောက်စိမ်း ကုမ္ပဏီနဲ့ ပန်းမြတ်မာလာကုမ္ပဏီတို့ကလည်း တစ်သျှူးငှက်ပျော စိုက်ပျိုးကြကြောင်း လေ့လာ သိရပါတယ်။ ယခုနောက်ပိုင်းမှာတော့ တစ်သျှူးငှက်ပျော စိုက်ပျိုးတဲ့ကုမ္ပဏီပေါင်း၊ စုစုပေါင်း (၃၆)ခု ရှိနေပြီလို့ သိရပါတယ်။

တစ်သျှူးငှက်ပျော စိုက်ပျိုးခင်းတွေ ဆက်တိုက် ချဲ့ထွင်မှုဟာ အစိုးရထိန်းကျောင်းမှု နယ်မြေမှာသာမက ပြည်သူ့စစ်ထိန်းကျောင်းရာနယ်မြေနဲ့ ကချင်လွတ်မြောက်ရေးတပ်ဖွဲ့ KIA ထိန်းချုပ်ရာနယ်မြေတွေအထိ ကျယ်ပြန့်လာခဲ့ပါတယ်။ ကချင်ပြည်နယ်မှာ ၂၀၁၇ ခုနှစ်၊ ကောက်ယူ တဲ့ စာရင်းအရ တရုတ်တစ်သျှူးငှက်ပျောစိုက်ဧက (၄၀၀၀၀)ကျော် ရှိတယ်လို့ သိရပါတယ်။ တစ်သျှူးငှက်ပျောကို ဧရာဝတီမြစ်အရှေ့ဘက်ခြမ်း ဝိုင်းမော်မြို့နယ်မှ ချီဖွေမြို့နယ်အထိ လည်းကောင်း၊ ဝိုင်းမော်မြို့ တောင်ဘက်ခြမ်းမှ တာလောကြီးဒေသအထိလည်းကောင်း၊ မံစီ၊ မိုးမောက်၊ ရွှေကူမြို့နယ်အထိလည်းကောင်း ကျေးရွာမြေတွေကို အပိုင်ဝယ်ယူ ချဲ့ထွင်နေကြပါတယ်။ ငှက်ပျောစိုက်ခင်းတွေကြောင့် ကျေးရွာတွေက စားကျက်မြေတွေ ပျောက်ဆုံးခဲ့သလို တစ်နိုင်တစ်ပိုင် ထင်းခွေနိုင်တဲ့ သစ်တောတွေပါ ပျောက်ဆုံးသွားတဲ့အပြင် ကျေးရွာအတွင်း မြေလုတဲ့ ပြဿနာ တွေကို ဒေသခံများက ကြုံတွေ့နေရပါတယ်။

လူမှုအဖွဲ့အစည်း (၁၁)ဖွဲ့ ပါဝင်တဲ့ မြေယာလုံခြုံရေးနဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်း ရေးဆိုင်ရာကွန်ရက် Land Security and Environmental Conservation Network Group ရဲ့ ဝိုင်းမော်မြို့နယ်နဲ့ ဗန်းမော်ခရိုင်အတွင်း တရုတ်တစ်သျှူးငှက်ပျော စိုက်ခြံတွေအကြောင်းကို သုတေသနပြုထားတဲ့ အစိမ်းရောင်စီးပွားရေး ဝိရောဓိအနေနဲ့ စာတမ်းတစ်စောင် ထုတ်ဝေခဲ့ ပါတယ်။ (၁၁)လကြာ မှတ်တမ်းယူခဲ့တဲ့ ဒီစာတမ်းကို ဝိုင်းမော်မြို့နယ်ထဲက တစ်သျှူးငှက်ပျော အစောဆုံးရောက်ခဲ့တဲ့ မန်ဝိန်း၊ ဒိန်ဂျန်ယန် နဲ့ ဝင်ရောက်နေဆဲဖြစ်တဲ့ မလိယံ၊ ရွှေညောင်ပင်နဲ့ ဗန်းမော်မြို့နယ်အတွင်းက မြလယ်နှင့် နမ့်ဆိုင်းကျေးရွာတွေကို ကွင်းဆင်းပြုစုခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။

အံ့ဩစရာကောင်းတဲ့ ထူးခြားချက်ကတော့ တစ်သျှူးငှက်ပျောစိုက်ခင်းဧရိယာ(၁၄၀၀၀၀) ကျော်လာတာပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဝိုင်းမော်မြို့နယ်တစ်ခုလုံးရဲ့ မြေဧရိယာ(၁၂)ရာခိုင်နှုန်း၊ ဧကပေါင်း (၁၄၂၉၆၁)ဧကကို ငှက်ပျောစိုက်ပြီးတော့ (၁၁)ရာခိုင်နှုန်း ဧကပေါင်း(၁၃၄၉၇၄)က အခြားသီးနှံတွေ စိုက်တာဖြစ်ပါတယ်။ ကချင်ပြည်နယ် တစ်ခုလုံးကိုတော့ မတိုင်းတာနိုင်သေးပါဘူး။ များလွန်းနေပါ တယ်။ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်၊ ဂေဟပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်နေတာတော့ သေချာပါတယ်။ တောင်သူ တွေကို မြေယာမှတ်ပုံတင် ပုံစံ(၇)လုပ်ပေးမယ်လို့ ပြောဆိုစည်းရုံးတယ်။ ဘေးပတ်ဝန်းကျင် မြေနေရာများ ငှားရမ်းခြင်းကြောင့် တောင်သူများ မဖြစ်မနေ ငှားရမ်းကြရတယ်။ ဘေးမြေများ ငှားရမ်းထားပြီးပြီလို့ လိမ်လည်ပြောဆိုပြီး ငှားရမ်းတယ်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ပေးမယ်လို့ စည်းရုံးကြတယ်။ မြေယာငှားရမ်းမှုမပြုရင် စိုက်ပျိုးမြေ အသိမ်းခံရမယ် ဆိုပြီး ပြောဆိုတယ်။ ပိုင်ရှင်များမရှိခင် ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းပြီးမှ အကြောင်းကြားတယ် စတဲ့ နည်း မျိုးစုံသုံးပြီး တစ်သျှူးငှက်ပျောစိုက်ဖို့ မြေတွေကို ရယူခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ Power Point တင်ပြခွင့်ပြုပါရန် တောင်းခံအပ်ပါတယ်။ တစ်သျှူး ငှက်ပျောစိုက်ပျိုးရာမှာ အသုံးပြုခဲ့တဲ့ ဓာတုဆေးပေါင်းစုံဖြစ်တဲ့ ပိုးသတ်ဆေး၊ ပေါင်းသတ်ဆေး၊ ရွက်ဖျန်းဆေး၊ မြက်သတ်ဆေး၊ ဓာတုဆေးဘူးတွေကို ချောင်းတွေမှာ ဆေးကြောပါတယ်။ ငှက်ပျော ဆေးစိမ်ရည်တွေကိုလည်း စနစ်တကျ စွန့်ပစ်မှုမရှိတဲ့အတွက် အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်တွေ သေဆုံး၊ ဒေသခံတွေ၊ တောင်သူတွေ မူးလဲ၊ နှာခေါင်းသွေးယိုမှုတွေဖြစ်ပြီး အသေအပျောက်ရှိကြောင်းလည်း ကြားသိရပါတယ်။ ဆယ်စုနှစ်တစ်ခုမက ကချင်ပြည်နယ်မှ စတင်ခဲ့တဲ့ တစ်သျှူးငှက်ပျော စိုက်ပျိုး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုလုပ်ငန်းဟာ ကြီးထွားကျယ်ပြန့်လာပြီး ယခုအခါမှာ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၊ မန္တလေး တိုင်းဒေသကြီးနဲ့ ရှမ်းပြည်နယ်တို့အထိ စိုက်ပျိုးဖို့ ကြိုးပမ်းနေတာကို လေ့လာသိရှိရပါတယ်။

ကုမ္ပဏီများမှ တစ်သျှူးငှက်ပျော စိုက်ပျိုးခြင်းလုပ်ငန်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ဒေသခံပြည်သူ များကို ကြိုတင်အသိပေး ရှင်းလင်းဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများ မလုပ်ဆောင်ဘဲ ဒေသအတွင်းရှိ ဆက်စပ် သောသူများမှတစ်ဆင့် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နေကြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ တစ်သျှူးငှက်ပျော စိုက်ပျိုးခြင်း လုပ်ငန်းများကြောင့် ဒေသခံတောင်သူများရဲ့ စိုက်ပျိုးမြေ ပျက်စီးခြင်း၊ ဆုံးရှုံးခြင်း၊ ရိုးရာဓလေ့ ထုံးတမ်းစဉ်လာ မြေအသုံးချမှုစနစ် ပျောက်ကွယ်ခြင်း၊ မူလအသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများကို ထိခိုက်နစ်နာစေခြင်း၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အရင်းအမြစ်များ လေထု၊ မြေထု၊ ရေထုများ ညစ်ညမ်း ခြင်း၊ ရေအရင်းအမြစ်များ ခန်းခြောက်ခြင်း၊ သစ်တောများ ပြုန်းတီးခြင်း၊ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ ပျောက်ကွယ်ပျက်သုဉ်းခြင်း၊ သားရဲတိရစ္ဆာန်များနှင့် အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ သေဆုံးပျောက်ကွယ် ခြင်း၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ ကျန်းမာရေး စသော ထိခိုက်နစ်နာမှုများ ရှိနေပါတယ်။

တည်ဆဲ ဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ စနစ်တကျ ကြပ်မတ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း အားနည်းမှုများ ရှိနေတာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ တစ်သျှူးငှက်ပျော စိုက်ပျိုးခြင်းလုပ်ငန်းဟာ မြန်မာ နိုင်ငံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဥပဒေ၊ မြန်မာအထူးစီးပွားရေးဇုန်ဥပဒေ၊ သစ်တောဥပဒေ၊ လယ်ယာမြေဥပဒေ၊ မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းဥပဒေ၊ ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ၊ ရေအရင်း အမြစ်နှင့် မြစ်ချောင်းများထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ၊ ဖွဲ့ စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ၂၀၀၈ ခုနှစ် တို့ပါ ပြဋ္ဌာန်း ချက်များကို လိုက်နာမှုမရှိတာကိုလည်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါတယ်။ ဒီလို စည်းမဲ့ကမ်းမဲ့ တရုတ်တစ်သျှူး ငှက်ပျော စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နေကြတာကြောင့် နိုင်ငံတော်အနေနဲ့ ရသင့်ရထိုက်တဲ့ အခွန်ဘဏ္ဍာ တွေလည်း မရ၊ ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးတွေလည်း များနေပါတယ်။ ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးတွေများနေလို့ သော်လည်းကောင်း၊ တရုတ်နိုင်ငံကအဝယ်ရပ်လိုက်လို့ ဈေးကွက်ပျောက်သွားခဲ့ရင်သော်လည်းကောင်း တစ်သျှူးငှက်ပျော စိုက်ပျိုးသူတောင်သူများ မနစ်နာရအောင် ဘယ်လိုကုစားမလဲဆိုတာ တာဝန်ရှိ သူတွေက ဈေးကွက်အသစ်များ ကြိုတင်ရှာဖွေထားခြင်း၊ ဥပဒေများနှင့်အညီ ထိန်းချုပ်ထားခြင်းတို့ လုပ်သင့်ပြီလို့ မြင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် အဓိကကျတဲ့ ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ဖို့ တိုက်တွန်းတဲ့ ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁) – – – – -

ငှက်ပျောမွှေး အမျိုးအစား အမျိုးမျိုးကို ကချင်ပြည်နယ်တွင် ဘိန်းအစားထိုးသီးနှံအဖြစ် စတင် မိတ်ဆက်စိုက်ပျိုးနေသည့် မြင်ကွင်းပုံ (ဋဋ)

တစ်သျှူးငှက်ပျော စိုက်ခင်းတစ်ခု မြင်ကွင်းပုံ (ဋဋ–၁)

တစ်သျှူးငှက်ပျောတင်ကားများ၏ မြင်ကွင်းပုံ (ဋဋ-၂)

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အချိန်စေ့ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၁:၂၈။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဆက်လက်ပြီး ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)မှ ဒေါက်တာ ဝင်းမြင့် ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၁:၂၈။

ဒေါက်တာဝင်းမြင့်၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)။ ။ လေးစားရပါ သော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ အားလုံးပဲ မင်္ဂလာပါခင်ဗျား။ ကျွန်တော်ကတော့ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)မှ မင်းလှ၊ မိုးညို၊ အုတ်ဖိုတို့ရဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာဝင်းမြင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)မှ အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဒေါက်တာခွန်ဝင်းသောင်း ရဲ့ အဆိုနဲ့ပတ်သက်ပြီး အကြံပြုထောက်ခံ ဆွေးနွေးသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ အဆိုမှာ တစ်သျှူးငှက်ပျောစိုက်ပျိုးရေးနဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတို့အတွက် စနစ်တကျဖြစ်စေရန် ထိန်းကွပ်ရေးနဲ့ ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများ မဖြစ်ပေါ်စေရန် တားဆီးရေး၊ နိုင်ငံတော်အနေနဲ့ အခွန်အကောက်များ အပြည့်အဝရရှိရေးဆိုပြီးတော့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ တစ်သျှူးငှက်ပျော ဆိုတာက ဘရာဇီးနိုင်ငံကနေ ရောက်ရှိလာပြီးတော့ ဘရာဇီးကို တရုတ်ပြည်က ပါရှီးလို့ ခေါ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ပါရှီးငှက်ပျောလို့ ခေါ်ပြီးတော့ တရုတ်လို ရှန်ကျန်း လို့လည်း ခေါ်ပါတယ်။ ဒီငှက်ပျောက မြန်မာနိုင်ငံ၊ ကချင်ပြည်နယ်ကို ၂၀၀၆ ခုနှစ်ကနေ ဘိန်း အစားထိုးသီးနှံအနေနဲ့ ရောက်ရှိလို့လာခဲ့ပါတယ်။ ကချင်ပြည်နယ် ဝိုင်းမော်ဒေသမှာဆိုလို့ရှိရင် ဝိုင်းမော်မြို့ရဲ့ ဧရိယာ(၁၂)ရာခိုင်နှုန်းရှိတဲ့ ဧကပေါင်း(၁၄၂၉၆၁)ဧကကို စိုက်ပျိုးထားတာဖြစ်တဲ့

အတွက်ကြောင့် တခြားသီးနှံမျိုးစုံ စိုက်ဧကထက်တောင် ဧက(၈၀၀၀)ကျော်လောက် များနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဒီဒေသကို တစ်သျှူးငှက်ပျောတွေ စိုက်ဖို့ မြေရရှိပုံတွေကို လေ့လာ လိုက်တဲ့အခါမှာ လိမ်လည်၍ ရယူခြင်း၊ ဖိအားပေး၍ ရယူခြင်း၊ ခြိမ်းခြောက်၍ ရယူခြင်း၊ အတင်း အဓမ္မရယူခြင်း၊ ညှိနှိုင်းပြီးတော့ ဝယ်ယူခြင်းနဲ့ ညှိနှိုင်းငှားရမ်းခြင်းတွေနဲ့ ရယူတာတွေကို တွေ့ရှိရ ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ဒီဒေသဟာ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့တွေ အခြေချ၍ သွားရေးလာရေး ခက်တာရယ်၊ လုံခြုံရေးအရ ကန့်သတ်နယ်မြေဖြစ်တာရယ်၊ နောက်တစ်ခါ ဒီဒေသတွေမှာ တပ်မတော်နဲ့ KIA တို့ တိုက်ပွဲများ ပြင်းထန်စွာ ကာလကြာရှည်စွာ ဖြစ်ခဲ့တာတွေနဲ့ ဒီဒေသမှာရှိတဲ့ လက်နက်ကိုင်တွေရဲ့ အကျိုးစီးပွားတွေ ပါနေတဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီတစ်သျှူးငှက်ပျောက မနောဒေသကို လွယ်လွယ်ကူကူ နဲ့ပြန့်ပွားပြီး ရောက်ရှိလာတာပဲဖြစ်ပါတယ်။ အခုဆိုရင် ကုမ္ပဏီပေါင်း (၄၀)ကျော် ရှိတယ်လို့လည်း ကြားသိရပါတယ်ခင်ဗျား။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဒီတစ်သျှူးငှက်ပျော စိုက်ပျိုးတဲ့အခါမှာ သုံးစွဲတဲ့ ဓာတ်မြေဩဇာနဲ့ ပိုးသတ်ဆေးပြုလုပ်ခြင်း၊ မြန်မာစာတမ်းမပါဘဲနဲ့ တရုတ်စာတွေနဲ့ ဖြစ်နေပါတယ်။ ပိုးသတ်ဆေး တွေဆိုရင်လည်း စုံညီစွာနဲ့ အသီးအရွက်တွေကို ဖျန်းတဲ့ဆေးတွေ၊ အသီးကို ပေါ့အောင် ဖျန်းတဲ့ ဆေးတွေ၊ အပင်အခြေကို ထည့်တဲ့ ဆေးမှုန့်တွေ၊ တာရှည်ခံအောင်သုံးတဲ့ ဆေးတွေ၊ အသီးကို ပိုးမထိုးအောင်သုံးတဲ့ဆေးတွေ စသည်ဖြင့် မျိုးစုံအောင် သုံးစွဲနေပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ တစ်ညျူးငှက်ပျော စည်းကမ်းမဲ့စိုက်ပျိုးနေတာကြောင့် ကျွန်တော်တို့ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးဆိုင်ရာ ကွန်ရက်အဖွဲ့ရဲ့ အမိစိမ်းလန်းမြေ ဝိရောဓိ အဖွဲ့ရဲ့ အစီရင်ခံစာအရဆိုရင် ကောင်းကျိုးက (၇)ချက်လောက်ပဲရှိပြီးတော့ ဆိုးကျိုးက (၃၁)ချက် လောက်ရှိပါတယ်။ ဥပမာ ကောင်းကျိုးဆိုရင် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းတွေ များပြားလာတာ၊ လမ်းတွေ အနည်းငယ်ကောင်းလာတာ၊ လတ်တလော ဝင်ငွေရတာနဲ့ စမ်းချောင်းတွေမှာ တချို့ ရေသွားရေလာ မကောင်းတဲ့နေရာမှာ ရေတွင်း တူးဖော်ပေးတာတွေ ဒီလောက်ပဲ ရှိပါတယ်။ ဆိုးကျိုး တွေကတော့ အများကြီးရှိပြီး လူနဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေ ကျန်းမာရေးထိခိုက်တာ၊ အသက်ဆုံးရှုံးတာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်တွေကို အဆိပ်အတောက်ဖြစ်တာ၊ သစ်တောတွေ ပြုန်းတီးတာ၊ သဘာဝဇီဝမျိုးစုံ မျိုးကွဲတွေ ပျက်သုဉ်းတာ၊ ငါးတွေ ပျက်သုဉ်းတာ၊ တိုက်ပွဲရှောင် ပြည်သူတွေ နေခဲ့တဲ့နေရာတွေကို တစ်သျှူးငှက်ပျောတွေ ဖြစ်သွားတာ၊ လမ်းတွေ ရွာတွေထဲကလမ်းတွေ ပျက်စီးသွားတာ၊ မူးယစ် ဆေးဝါးတွေ သုံးစွဲတာ၊ လူမှုရေးဖောက်ပြန်မှုတွေ ရှိတာတွေနဲ့ လူကုန်ကူးမှုဖြစ်တာတွေ တွေ့ရှိရ ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဒီတစ်ညျူးငှက်ပျော စတင်ဖြစ်ပေါ်စိုက်ပျိုးမှုအတွက် အဆင့်ဆင့် လုပ်ဆောင်တာတွေကို လေ့လာတဲ့အခါမှာ ပထမဆုံး လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီး ဌာနမှာ ပုံစံ(၇)လျှောက်ပြီးလို့ရှိရင် တရုတ်နိုင်ငံ ကွမ်ဆီးစိုက်ပျိုးရေးတက္ကသိုလ်က တစ်ညျူး ငှက်ပျောမျိုးစေ့ကို ယူပြီးတော့ ပုလဲမျိုးစေ့ဓာတ်ခွဲခန်းမှာစစ်၊ နေပြည်တော်မျိုးစေ့ဌာနကို တင်ပြ ပြီးတော့ အဲဒီကမှ အမျိုးသားမျိုးစေ့ကော်မတီကနေပြီးတော့ အသိအမှတ်ပြုပြီးလို့ရှိရင် မျိုးစေ့ ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်တဲ့ ကော်မတီကနေပြီးတော့ လိုင်စင်ထုတ်ပေးရပါတယ်။ အဲဒီတော့မှ ဇီဝမျိုးစေ့ ဌာနနဲ့ မျိုးစေ့စိုက်မယ့်နေရာ (၂)နေရာခွဲပြီး စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးလို့ အောင်မြင်ပါမှ စိုက်ပျိုးခွင့်ရပါတယ်။ အဲဒီလိုစိုက်ပျိုးခြင်း မပြုခင်မှာလည်း ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနရဲ့ Initial Enviornmental Examination ကို စမ်းသပ်ပြုလုပ်ပြီးမှ စိုက်ပျိုးခွင့်ရပါတယ်။

တစ်သျှူးငှက်ပျောစိုက်ပျိုးခြင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ကချင်ပြည်နယ် အစိုးရကလည်း လုပ်ငန်းဆောင်တာတွေ၊ Standard Operation Procedure ဆိုတဲ့ SOP–Standard Operation Procedure တွေ ချထားတာကိုလည်း တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီမှာဆိုရင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေက မြေနေရာရရှိအောင် ပထမ လယ်ယာမြေစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနမှာ လုပ်ဆောင်ရမယ့် လုပ်ငန်းတွေ၊ ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရရဲ့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကော်မရှင်မှာ တင်ပြီးတော့ အတည်ပြုချက် ရယူရတာတွေ၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးက လိုက်နာရမယ့်အချက်တွေ၊ တစ်သျှူးငှက်ပျောမြေ ဧရိယာ ပြုပြင်တဲ့ဆီကနေပြီးတော့ ပိတ်သိမ်းတဲ့အချိန်အထိ လုပ်ဆောင်ရမယ့်အချက်တွေ၊ နောက် တစ်ခါ ကျွန်တော်တို့ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်တွေ၊ အလုပ်သမားတွေနဲ့ ဝန်ထမ်းတွေကို ပေးရမယ့် လုပ်ခ လစာတွေ၊ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ပြီး သယ်ဆောင်တဲ့အခါမှာ ဆောင်ရွက်ရမယ့်ကိစ္စတွေ၊ အခွန် ပေးဆောင်ရမယ့်ကိစ္စတွေ၊ ဒီဥပဒေတွေကို ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေက မလိုက်နာလို့ရှိရင် ပြစ်ဒဏ်တွေ၊ ဒါတွေကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်ထားတယ်လို့လည်း သိရှိရပါတယ်ခင်ဗျား။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ တစ်သျှူးငှက်ပျော စိုက်ပျိုးခြင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ အများဆုံး အကျိုးကျေးဇူး ရရှိသွားတဲ့လူတွေကတော့ တရုတ်နိုင်ငံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူတွေနဲ့ စီးပွားရေး မသမာတဲ့ သူတွေ၊ ကုမ္ပဏီတွေနဲ့ အကျင့်ပျက်ဝန်ထမ်းတွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ခံစားလိုက်ရတဲ့ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်သွား တဲ့သူတွေကတော့ အဲဒီမှာ စိုက်ပျိုးတဲ့ အလုပ်သမားတွေ၊ တောင်သူတွေနဲ့ နိုင်ငံတော်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ တစ်သျှူးငှက်ပျောတစ်စီးက သယ်ဖို့ဝင်လာလို့ရှိရင် ကန်ပိုက်တီဒေသမှာ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာ ငွေကျပ်(၅၁၉၀၀၀)နဲ့ တရုတ်ယွမ်(၈၀)ပေးရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အခြားဂိတ်တွေလည်း အများကြီး ရှိသေးတယ်လို့လည်း ဆိုပါတယ်။ အခုအခါမှာ ကုမ္ပဏီပေါင်း (၄၀)ကျော်ရှိပေမယ့် တစ်ခု နှစ်ခု လောက်ပဲ မှတ်ပုံတင်ထားတယ်လို့လည်း သိရပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဒါကြောင့်မို့လို့ တစ်သျှူးငှက်ပျော စိုက်ပျိုးခြင်းက ကချင်ပြည်နယ် သာမကဘဲနဲ့ တခြားတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်ကိုပါ ဆက်လာတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အကြံပြု တင်ပြရလို့ရှိရင် တစ်သျှူးငှက်ပျော စိုက်ပျိုးခြင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဒေသခံပြည်သူတွေရဲ့ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးနဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်တို့ကို မထိခိုက်စေရေးနဲ့ နောက်တစ်ခါ ဒီလုပ်သားတွေနဲ့ တောင်သူတွေကို ရသင့်ရထိုက်တဲ့ငွေတွေ ရရှိဖို့နဲ့ နိုင်ငံတော်က အခွန်တွေ အပြည့်အဝ ရရှိရေး၊ နောက်တစ်ခါ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနဲ့ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွေကို သတ်မှတ်ထားတဲ့ တည်ဆဲဥပဒေနဲ့ အညီ ဆောင်ရွက်ပြီး ကချင်ပြည်နယ်ရဲ့ SOP အနေနဲ့ လုပ်တဲ့အပြင် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဌာနကနေပြီးတော့ တည်ဆဲဥပဒေနဲ့ အညီ စည်းကမ်းတကျလမ်းညွှန်မှုများနဲ့ သတ်သတ်မှတ်မှတ် ချပေးပြီးတော့ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)မှ ဒေါက်တာခွန်ဝင်းသောင်း ရဲ့ ကချင်ပြည်နယ်မှာသာမကပဲနဲ့ အခြား တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်များသို့တိုင် တရုတ်တစ်သျှူး ငှက်ပျော ဧကပေါင်းများစွာ စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းတွေကို စည်းကမ်းတကျ လုပ်ဆောင် ဖို့ရယ်၊ အခွန်တွေ အပြည့်အဝရရှိဖို့ရယ်၊ ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးတွေ မဖြစ်စေဖို့အတွက် သက်ဆိုင်ရာ ဌာနအသီးသီးကနေပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ ထိရောက်တဲ့စီမံချက်တွေ ဆွဲပြီးတော့ မူဝါဒလမ်းညွှန်ချက် တွေနဲ့ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေကို သေချာချမှတ်ပြီးတော့ သက်ဆိုင်ရာ အဓိကကျတဲ့ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာနကနေပြီးတော့ လုပ်ဆောင်ဖို့ တိုက်တွန်းတဲ့အဆိုနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ အကြံပြ ထောက်ခံ တင်ပြအပ်ပါတယ်။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၁:၃၆။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ အဆိုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆွေးနွေးရန် ကျန်ရှိတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ဆက်လက်ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပြည်ထောင်စု အဆင့်အဖွဲ့အစည်းဝင်က ပြန်လည်ဖြေရှင်း ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် လွှတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ် ရယူခြင်း တို့ကို (၁၆)ရက်မြောက်နေ့အစည်းအဝေး ၁၆–၁၂–၂၀၁၉ ရက်နေ့ (တနင်္လာနေ့)တွင် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ဒုတိယအကြိမ်အမျိုးသားလွှတ်တော် (၁၄)ကြိမ်မြောက်ပုံမှန်အစည်းအဝး (၁၅)ရက်မြောက်နေ့ ရပ်နားကြောင်းနှင့် (၁၆)ရက်မြောက်နေ့ အစည်းအဝေး ဆက်လက်ကျင်းပမည့် နေ့ရက်နှင့်အချိန်ကို ကြေညာခြင်း

အချိန်၊ ၁၁:၃၇။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၉) ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ယခု ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် (၁၄)ကြိမ်မြောက်ပုံမှန်အစည်းအဝေး (၁၅)ရက် မြောက်နေ့ကို ရပ်နားပါမယ်။ ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် (၁၄)ကြိမ်မြောက်ပုံမှန် အစည်းအဝေး (၁၆)ရက်မြောက်နေ့ကို ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၁၆ ရက်နေ့ (တနင်္လာနေ့) နံနက် ၁၀:၀၀ နာရီအချိန်မှာ ဆက်လက်ကျင်းပမည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာပါတယ်။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ ပြန်လည်ထွက်ခွာပါပြီ ခင်ဗျား။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံး ထွက်ခွာနိုင်ကြပါပြီ ခင်ဗျား။

[ဒုတိယအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် (၁၄)ကြိမ်မြောက်ပုံမှန်အစည်းအဝေး (၁၅)ရက် မြောက်နေ့ကို ၁၁:၃၇ နာရီအချိန်တွင် ရပ်နားပါသည်။]